

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ. 12

Ο ΝΕΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑ ΤΗ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΩ

Τῇ 10ῃ Ἰουνίου κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρέστη ὁ Ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γ. Βογιατζῆς, γενόμενος δεκτὸς ἐγκαρδίως ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς καὶ ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων.

Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς Συνεδρίας ὁ Μακαριώτατος Προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας κ. Θεόκλητος προσεφώνησε τὸν κ. Ὑπουργὸν διὰ τῶν ἐξῆς χαρακτηριστικῶν λόγων :

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος χαίρει τὴν γηθοσύνην ὡς ἐπισκεπτόμενον τιμητικῶς αὐτὴν, συγγαίρει ὡς ἐπὶ θερμῶς ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν ὑπουργικῶν καθηκόντων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ εὐχεται πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ ἐνίσχυσιν ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει καὶ ὀρθῇ ἐπιλύσει τῶν μεγάλων καὶ λεπτῶν προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παιδείας τοῦ ἔθνους, ἐκ τῆς ὁποίας ἤρτηται ἐν μεγάλῳ βαθμῷ ἡ πνευματικὴ ἀκτινοβολία καὶ πρόοδος τοῦ ἔθνους. Ἐπίσης χαίρει ἐν τῷ προσώπῳ ὡς ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἐκλογῶν προελθοῦσαν νέαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, εὐχομένη τὴν θείαν εὐλογίαν καὶ συνατίληψιν ἐπ' αὐτήν.

Ἡ ἐπίσκεψις ὡς ἐπὶ τῶν συμπίπτει πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου συμπλήρωσιν ἀπόσεως τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας διὰ τὴν κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον σύγκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τακτικὴν συνέλευσιν, συμφώνως τῷ ἰσχύοντι Καταστατικῷ Χάρτῳ τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀναβίωσις τοῦ ἀπὸ τοῦ 1937 ἀτονήσαντος, ὡς μὴ ὄφελον, ὑφίστησιν σημασίας ἐκκλησιαστικοῦ τούτου θεσμοῦ. Ἀυστηρῶς, διὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους λόγους, ἡ σεπτὴ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας ἐπραγματοποίησε κατὰ τὸ ὑπερῆκοσασα ἐπὶ τοῦτο διάστημα μόνον τρεῖς ἐκτάκτους συνελεύσεις δι' ὀρισμένα ζητήματα οὐδεμίαν δ' ὁμοῦ τακτικὴν τοιαύτην, καίτοι αὐτὴ, ὡς ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ἐπιβάλλεται ὑπὸ τε τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου νὰ συνέρχηται τακτικῶς ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος, ἵνα ἀσχολῆται περὶ

τὰ μεγάλα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο εἰσηγήθημεν, καὶ ἡ περὶ ἡμᾶς Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος ἀπεφάσισεν ἤδη, τὴν σύγκλησιν τῆς Σεβ. Ἱεραρχίας εἰς τακτικὴν σύνοδον, ὀρίσασα τὰ ἐπόμενα θέματα πρὸς συζήτησιν ὑπ' αὐτῆς:

Θέμα 1 ο ν. Καταστατικὸς Χάρτης (τροποποιεῖται διατάξεις αὐτοῦ π.χ. ἀριθμὸς καὶ ὄρια Μητροπόλεων, μεταθετὸν Μητροπολιτῶν, τρόπος διορισμοῦ Πρωτοσυγγέλλων, Ἱεροκηρύκων καὶ ὑπαλλήλων Ἱερᾶς Συνόδου καὶ Μητροπόλεων καὶ προαγωγῶν αὐτῶν κλπ.).

Θέμα 2 ο ν. Ἐφημεριακὸς Κλήρος (μισθοδοσία αὐτοῦ, ἐνοριακὴ εἰσφορά, μόρφωσις, σχολαὶ καὶ φροντιστήρια, συνταξιοδότησις καὶ περιθάλψις αὐτοῦ, ὀργάνωσις ἐνορίας, ψήφος κληρικῶν κλπ.).

Θέμα 3 ο ν. Πνευματικὴ ζωὴ καὶ δράσις τῆς Ἐκκλησίας (Θεῖον Κήρυγμα, Ἱεροκήρυκες, Ἐξομολόγησις, Πνευματικὸν Φροντιστήριον, Κατηχητικὰ Σχολεῖα κλπ.).

Θέμα 4 ο ν. Μοναὶ (ἀναδιοργάνωσις τοῦ Μοναχικοῦ βίου, διοικήσις, διαχειρίσις καὶ διασφάλισις τῆς διατηρητέας μοναστηριακῆς περιουσίας κλπ.).

Θέμα 5 ο ν. Γάμοι καὶ διαζύγια (ἀπόκροσις 4ου γάμου καὶ αὐτομάτου διαζυγίου, παράνομος συμβίωσις, νόθα τέκνα, μικτοὶ γάμοι κλπ.).

Θέμα 6 ο ν. Παλαισημερολογικόν.

Θέμα 7 ο ν. Ἡ Παιδεία τοῦ ἔθνους (ἡ δι' αὐτῆς παρεχομένη θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ ἀγωγή, ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, ἡ θέσις τῶν Θεολόγων ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει καὶ ἄλλα ἐνδιαφέροντα τὴν Ἐκκλησίαν ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα).

Θέμα 8 ο ν. Σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν Ὀμοδόξων καὶ

των Ἐτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Θέμα 9 ον. Αἱ ἐν Ἑλλάδι Θρησκευτικαὶ Προπαγάνδαι (Χιλιαστῶν, Οὐνιτῶν, Εὐαγγελικῶν κ.λ.π. Σχολεῖα, κατασκευρῶσεις, οἰκοτροφεῖα καὶ ἄλλα προπαγανδιστικὰ ἰδρύματα αὐτῶν).

Θέμα 10 ον. Διοικήσεις Ἱερῶν Προσκνημάτων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν καθόλου Ἰδρυμάτων.

Σημείωσις. Ὑποβολὴ ὑπομνημάτων ἐκ μέρους Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων προταθέντων ὑπ' αὐτῶν εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 955/26-3-1958 Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Αἱ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων ἀποφάσεις τῆς Ἱεραρχίας θὰ ὑποβληθῶσιν ἐν καιρῷ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα αἱ ἐξ αὐτῶν χερίζουσαι νομοθετικῆς ἑθιμίας περιβληθῶσι διὰ τοῦ κύρους τοῦ Νόμου.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦδε ἐπιθυμοῦμεν νὰ θέσωμεν ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως ἐν μόνον ζήτημα, ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀπασχολοῦν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συγκινεῖν χιλιάδας Κληρικῶν ὡς καὶ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαόν. Τοῦτο εἶναι τὸ Ἐφημεριακὸν ζήτημα. Ὡς γνωστόν, τοῦτο ἔχει πολλὰς πλευρὰς, περὶ τὰς ὁποίας θὰ ἀσχοληθῇ ἡ Ἱεραρχία. Ἐπείγει ὅμως ἡ πλήρως ἐκατοντάδων κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, ἰδίως εἰς τὰς παραμεθορίους Ἱ. Μητροπόλεις. Ἀναγνωρισθείσης ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως τῆς ὑψίστης ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀνάγκης τῆς ταχείας πληρώσεως τῶν θέσεων τούτων, κατηρτίσθη, προτάσει τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατετέθη εἰς τὴν ἐξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆν Ἐπιτροπὴν σχέδιον Νόμου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ τρόπου πληρώσεως κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων παραμεθωρίων Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ ἰδρύσεως β' θέσεως Ἱεροκήρυκος παρ' ἐκάστη Μητροπόλει». Δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται ἡ ταχεία πληρῶσις τῶν πολυαριθμῶν κενῶν θέσεων τῶν παραμεθωρίων περιοχῶν διὰ χειροτονίας, ἐπὶ ἐν μόνον ἔτος, τῶν ἐχόντων δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὰ Ἀνώτερα καὶ Κατώτερα Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια, ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς μετὰ τὴν χειροτονίαν μετεκπαιδεύσεως αὐτῶν ἐν αὐτοῖς. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, ἐγκριθὲν πρὸ τινῶν μηνῶν ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἐπρόκειτο νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν. Ἐδελπιστοῦμεν, κ. Ὑπουργέ, ὅτι θὰ θελήσητε νὰ υἱοθετήσητε αὐτὸ καὶ ἐπιδιώξητε τὴν ταχείαν ψήφισιν αὐτοῦ, χαρακτηριζομένου ὡς κατεπείγοντος.

Ἄλλὰ καὶ ἕτερον Νομοσχέδιον εἶχε, προτάσει τῆς Ἐκκλησίας, καταρτισθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἀειμνήστου Στρατάρχου Παπάγου, υἱοθετηθῆ δὲ καὶ ὑπὸ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως τοῦ κ. Καραμανλῆ καὶ ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆν Ἐπιτροπὴν, πρὸς ἐγκρίσιν καὶ κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ ἰδρύσεως Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐν Θεσσαλονικῇ καὶ ἑθιμίας θεμάτων τινῶν ἀφορῶντων εἰς τὰ Ἐκκλη-

σιαστικὰ Φροντιστήρια καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς». Διὰ τοῦ ἀπὸ τετραετίας ἐκκρεμοῦντος Νομοσχεδίου τούτου ἀποσκοπεῖται ἡ συμπλήρωσις καὶ βελτίωσις τῆς παρεχομένης μορφώσεως εἰς τοὺς ὑποψηφίους ἱερεῖς ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἥτις ὀλοκληροῦται διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐν Θεσσαλονικῇ Ἐκκλησιαστικῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας πρὸς κατάρτισιν Ἐφημερίων — Δημοδιδασκάλων διὰ τὰς παραμεθορίους περιοχὰς, ἐχόντων οὐ μόνον ἐκκλησιαστικὴν ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν ἀποστολήν. Καὶ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, ὅπως, υἱοθετούμενον ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, διὰ τρίτην ἤδη φορὰν, προωθηθῇ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν.

Τρίτον, ὑπὸ τοῦ προκατόχου Ὑπουργοῦ ὑπεβλήθη τῇ 23 Ἰανουαρίου 1957 πρὸς τὴν Οἰκονομικὴν ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴν πρότασις καταρτίσεως Νόμου «Περὶ καθορισμοῦ τυπικῶν προσόντων κατατάξεως Ἐφημερίων εἰς μισθολογικὰς κατηγορίας». Δι' αὐτοῦ ἀποσκοπεῖται, ὅπως βάσει τῆς περὶ τῶν προσόντων τῶν Ἐφημερίων κειμένης νομοθεσίας καθορισθῶσι, κατὰ τρόπον σαφῆ, τὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν κατάταξιν αὐτῶν εἰς ἐκάστην τῶν προβλεπομένων τεσσάρων μισθολογικῶν κατηγοριῶν καὶ τοιουτοτρόπως ἐπανορθωθῶσιν ἀδικίαι κατὰ τὴν κατάταξιν Ἐφημερίων τινῶν ὑπὸ τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων ἕνεκα τῆς ἀσαφείας τῆς σήμερον ἰσχυροῦσης νομοθεσίας. Ὅθεν ἐνδείκνυται ἡ ἐγκρίσις καὶ προώθησις καὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Τέταρτον, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινε κατ' αὐτὰς θεμελιώδους σημασίας διὰ τὸν Ἱερόν Κλήρον σχέδιον Νόμου «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ Τ.Α.Κ.Ε. νομοθεσίας», τὸ ὁποῖον ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας τῶν Ἐφημερίων, τῶν ἡσφαλισμένων εἰς τὸ ΤΑΚΕ, δημιουργουμένης οὕτω μιᾶς βασικωτάτης προϋποθέσεως διὰ τὴν ἀπόκτησιν μεμορφωμένου καὶ ἀξίου τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου.

Διὰ τῶν ἐκκρεμοῦντων τεσσάρων ὡς ἄνω Νομοσχεδίων ἐπιθυμῶνται ὑψίστης σπουδαιότητος θέματα τοῦ πολυπλεύρου καὶ δυσεπιλότου Ἐφημεριακοῦ προβλήματος. Περὶ ἄλλα τινὰ ἐφημεριακὰ θέματα θὰ ἀσχοληθῇ ἡ συγκληθεῖσα Ἱεραρχία. Ἄλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παραμένει ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἄλυτον, πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κοινωνίας, εἶναι τὸ μισθολογικὸν πρόβλημα τῶν Ἐφημερίων, τῶν ἀμειβομένων σήμερον διὰ μισθῶν πείνης ἀπὸ 698 μέχρι 1386 δραχμῶν μηνιαίως. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ Ἐκκλησία εἰς μάτην ζητεῖ ἀπὸ τὴν Πολιτεῖαν τὴν ἱκανοποιητικὴν ἑθιμίσιν τοῦ μισθολογίου τῶν Ἐφημερίων. Ἡμεῖς προσωπικῶς, ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν, ἐθέσαμεν τὸ θέμα τοῦτο ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως, ἔχοντες ἀμέριστον τὴν συμπαράστασιν τοῦ εὐσεβεστάτου Ἀνακτος καὶ τοῦ θρησκευόντος Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Κατὰ τὸ διαρθεῖσαν ἔκτοτε δεκάμηνον προέβημεν εἰς πολλὰ διαβήματα πρὸς τε τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆ καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκο-

νομικῶν κ. 'Αλιπράντην, ἀναλαβόντα τὴν μελέτην αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ 'Υπουργείου του. 'Υπεδείχθησαν ἀκόμη καὶ νέοι ἐκκλησιαστικοὶ πόροι, ὑπεβλήθησαν πάντα τὰ αἰτηθέντα στοιχεία καὶ προσέτι κατετέθη καὶ σχέδιον ῥυθμίσεως τοῦ ὄλου θέματος, πρὸς περαιτέρω ἐπεξεργασίαν. 'Αλλὰ δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἀπόφασιν ἔλαβε μέχρι σήμερον παρὰ τὰς ἀκαταπαύστους καὶ ἐπιμόνους προσπάθειάς ἡμῶν. Καὶ ἡμεῖς μὲν θὰ συνεχίσωμεν ἀνεκδοτῶς τὰς προσπάθειάς μας, ἡ δὲ 'Ι. Σύνοδος ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐνέγραψε τὸ θέμα ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει τῆς 'Ι. Συνόδου τῆς 'Ιεραρχίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ συνεκρότησεν εἰδικὴν Συνοδικὴν 'Επιτροπὴν πρὸς παρακολούθησιν αὐτοῦ. 'Επιωφελοῦμεθα δὲ καὶ τῆς εὐκαρίας ταύτης, ἵνα παρακαλέσωμεν τὸν παριστάμενον ἀρμόδιον κ. 'Υπουργόν, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς προωθήσεως καὶ ἱκανοποιητικῆς ῥυθμίσεως τοῦ ζωτικωτάτου τούτου διὰ τὴν 'Εκκλησίαν καὶ τὸ 'Ἔθνος ζητήματος.

'Επὶ πᾶσι δὲ τούτοις, παρακαλοῦντες 'Υμᾶς καὶ ἀδθις κ. 'Υπουργέ, ὅπως μετὰ τῆς ἐπιβαλλομένης κατανοήσεως καὶ στοργῆς ἀντιμετωπίζητε καὶ ἐπιλύητε τὰ ἐκάστοτε παραπεμπόμενα εἰς τὸ 'Υπουργεῖον ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, καὶ μάλιστα τὰ χερίζοντα νομοθετικῆς ῥυθμίσεως, ἐπιδαφιλούμεν τὴν εὐλογίαν τῆς 'Εκκλησίας ἐφ' 'Υμᾶς καὶ εὐχόμεθα πλήρη εὐδωσίαν τοῦ πολυμόχου ὑπὲρ τῆς Χώρας ἔργου τῆς 'Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

'Εν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος ἀνέγνωσε καταρτισθὲν σχέδιον ἀντιμετωπίσεως τῶν δημιουργουμένων νέων δαπανῶν διὰ τὴν ἱκανοποιητικὴν ἐπίλυσιν τοῦ μισθολογίου τῶν 'Εφημερίων, ὅπερ ἐπέδωκεν εἰς τὸν κ. 'Υπουργόν.

Μετὰ ταῦτα, λαβὼν τὸν λόγον ὁ 'Ἐξοχώτατος κ. 'Υπουργός, ἀπήντησε διὰ τῶν ἐξῆς :

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατοι 'Ιεράρχαι,

Διακατέχομαι ὑπὸ βαθυτάτης συγκινήσεως εὐρισκόμενος σήμερον ἐν μέσῳ τῆς 'Αγίας καὶ 'Ιερᾶς Συνόδου, τοῦ ἀνωτάτου τούτου διοικητικοῦ Σώματος τῆς 'Εκκλησίας τῆς χώρας ἡμῶν. 'Εὐχαριστῶ ἰδιαιτέρως τὴν 'Υμετέραν Μακαριότητα, διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ εἴπη, τόσον διὰ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ κ. Καραμανλῆ, ὅσον καὶ δι' ἐμὲ προσωπικῶς.

Τὸ σκάφος τῆς ἀνθρωπότητος σήμερον, ἀπολέσας τὴν πωξίδα τοῦ ἀκριβοῦς προσανατολισμοῦ αὐτοῦ, κλυδωνίζεται εἰς ἐν ἀπέραντον τρικυμιῶδες πέλαγος, καὶ οὕτω ἡ ἀνθρωπότης ἡμέρα τῇ ἡμέρα καθίσταται δυστυχεστέρα, παρὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς τεχνικῆς προόδου καὶ τοῦ «πολιτισμοῦ». Πιστεύω ἀπολότως, ὅτι τὸ χάος, εἰς ὃ εὐρίσκεται σήμερον ἡ ἀνθρωπότης, ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτῆς ἀπὸ τὰ διδάγματα τοῦ 'Εσταυρωμένου Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν Οὗτος ὡς τελευταίαν καὶ τὰ μάλιστα ἐπιτακτικὴν ἐντολήν ἀφήκεν εἰς τοὺς μαθητάς Του καὶ δι' αὐτῶν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον. Εἶναι ἔργον 'Υμῶν, τῶν Πατέρων τῆς 'Εκκλησίας, νὰ ὀδηγήσητε τοὺς ἀνθρώπους καὶ πάλιν πλησίον τοῦ Σωτή-

ρος Χριστοῦ, ἵνα εὐρωσιν οὗτοι τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν οὐδεμία πρόδοδος ὕλικῆς δύναται νὰ τοῖς χαρίσῃ.

'Ἡ 'Ελληνικὴ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία, διατηρήσασα ἀλώβητον καὶ ἀκεραίαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου, εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τὴν ζωὴν τοῦ 'Ἔθνους· καὶ ἐπομένως, ὑποχρεούμεθα ἡμεῖς οἱ πολιτικοὶ νὰ θεωρῶμεν Αὐτήν, ὡς κατὰ τὸ ἀναπόσπαστον τμήμα μετὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, καὶ νὰ διακηρύττωμεν εἰς κάθε περίστασιν, ὅτι διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ 'Ἔθνους ἡμῶν πολλὰ ὀφείλομεν εἰς τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν καὶ τὸν 'Ορθόδοξον 'Ελληνικὸν Κλήρον. 'Εξ αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ γεγονότος ἐκπηγάζει ἡ μεγίστη ὑποχρέωσις κάθε πολιτικοῦ ἀνδρὸς τῆς 'Ελλάδος νὰ ἐπιδεικνύῃ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ ἀπασχολοῦντα τὸν 'Ορθόδοξον 'Ελληνικὸν Κλήρον ζητήματα· ἐξυπηρετεῖ οὕτω, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν ἱεράν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολήν τῆς 'Εκκλησίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τοῦ 'Ἔθνους ἡμῶν.

'Ανεφέρατε πρὸ ὀλίγου, ἐν συνόψει, Μακαριώτατε, τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν 'Εκκλησίαν μεγάλα προβλήματα. 'Οφείλω νὰ ἐκφράσω πρὸς 'Υμᾶς τὰ συγχαρητήρια τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐμοῦ, διότι συνεκαλέσατε διὰ τὸν προσεχῆ 'Οκτώβριον τὴν 'Ιεραρχίαν, ἵνα ἐπιληφθῇ αὐτὴ τῶν ἐν λόγῳ προβλημάτων καὶ δώσῃ εἰς αὐτὰ τὰς προσηκούσας λύσεις, αἵτινες θὰ τάμωσι νέαν φωτεινὴν ὁδὸν εἰς τὴν πορείαν τῆς 'Εκκλησίας. 'Ἡ Κυβέρνησις θ' ἀναμείνῃ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος τὰ πορίσματα τῆς 'Ιεραρχίας καὶ θὰ παράσχῃ πλήρη τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῆς διὰ τὴν πραγματοποιήσιν των. 'Ἡ πνευματικὴ δύναμις τῆς 'Εκκλησίας εἶναι μεγίστη καὶ ἡ ἀκτινοβολία τῆς δύναται νὰ καλύψῃ πάντας τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς τοῦ 'Ἔθνους ἡμῶν. 'Επιθυμῶ νὰ διαβεβαιώσω 'Υμᾶς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ τὸ καθήκον τῆς ἐναντι τῆς Μητρὸς 'Εκκλησίας, ἐγὼ δέ, ὡς ἀρμόδιος 'Υπουργός, θὰ καταβάλλω πάντοτε πᾶσαν προσπάθειαν, ὥστε τὸ ἔργον μου νὰ εἶναι πλέον ἐπιωφελές διὰ τὴν 'Εκκλησίαν. 'Αλλὰ καὶ ἡ 'Εκκλησία, βοηθουμένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ Κράτους, θὰ πρέπη νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὴν τεραστίαν Αὐτῆς δύναμιν, πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς ἱερᾶς Αὐτῆς ἀποστολῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ χριστεπανόμου πληρώματος καὶ τῆς φιλητάτης Πατρίδος καθόλου.

'Εν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων προβλημάτων, ἅτινα ἀπασχολοῦν τὴν 'Εκκλησίαν, ὡς προανεφέρατε, Μακαριώτατε, εἶναι καὶ τὸ 'Εφημεριακόν, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου δὲν ἐπαύσατε ἀγωνιζόμενος, ἀφ' ἧς ἀνήλθετε εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, τὸν ὁποῖον τόσον ἐπαξίως κατέχετε. Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀπασχολεῖ καὶ ἡμᾶς, ἐπιθυμῶ δὲ νὰ διαβεβαιώσω τὴν 'Ιεράν Σύνοδον, ὅτι προσωπικῶς θὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἱκανοποιητικὴν ἐπίλυσιν αὐτοῦ. Διὰ νὰ ἔχωμεν ὅμως θετικώτερα ἀποτελέσματα, ἐπιτρένατέ μοι, νὰ θέσω ὑπὸ τὴν κρίσιν 'Υμῶν δύο τινά. Πρῶτον θὰ πρέπη νὰ εἴπωμεν πρὸς τοὺς ἀρμοδίους οικονομικοὺς παράγοντας τί δύναται νὰ προσφέρῃ ἡ 'Εκκλησία συγκεκριμένως διὰ τὴν ἐπίλυσιν αὐτοῦ, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ εἰς αὐτοὺς οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ὅτι ἡ 'Εκκλησία πράττει πᾶν τὸ δυνατόν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος. Δεύτερον θὰ ἐπε-

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ - Η ΕΞΕΧΟΥΣΑ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ

1.

Κατά τὰς τελευταίας ἐβδομάδας, ἕνας ἀνταγωνισμὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν περιοδικῶν ἐπὶ θεμάτων τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἔφθασεν εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἐμφανίζεται, κατὰ τὴν κρίσιν των, ἡ Ἐκκλησία πλήρως διαλελυμένη, ἀνύπαρκτος, καὶ μόνον ὀρισμένοι ὀργανισμοὶ καὶ ὀρισμένα συμβούλια τῶν περιοδικῶν αὐτῶν νὰ εἶναι οἱ ἀληθεῖς φορεῖς τῆς Ὀρθοδοξίας, οἱ μόνου γινώσκου τοῦ νοήματός της, οἱ μόνου ποὺ ἐκφράζου τοὺς παλμοὺς καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος. Εἶναι περιεργον πῶς δὲν ἐννοοῦν ὅτι ἐκτρέπονται εἰς ἀκρότητας, καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν εἰς τοὺς διαπληκτισμοὺς των νὰ εὐρίσκειται ἡ ἀλήθεια, νὰ ἀπεικονίζεται ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Δὲν ἀγνοοῦν οἱ ἀρθρογραφοῦντες ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεοσύστατος ὀργανισμὸς. Ὅσοιδήποτε καὶ οἰοιδήποτε θελήσου νὰ τὴν παραβιωρήσου, νὰ τὴν κλονίσου εἰς τὴν πορείαν της, αὐτὴ παραμένει ἀπαρασάλευτος. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς κεφαλὴν της τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ τὸ βάθος της εἶναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸ συνεχίζον τὸ λυτρωτικὸν ἔργον Ἐκείνου διὰ μέσου τῶν αἰῶνων. Αἱ ἀλήθειαι της, τὰ δόγματά της, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτεται ἡ ζωὴ τοῦ ἐν Τριάδι ἀληθινοῦ Θεοῦ, εἶναι ἄλλης τάξεως ἀλήθειαι. Δὲν εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἐπιστημονικοῦ λόγου, ἀλλ' ἀποτελοῦν ἕνα κόσμον μυστηρίων, τὰ ὅποια βιοῦνται, καὶ ἐν τῇ βίωσει των λυτρώνου τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀναβιβάζου εἰς ἀξιοπρέπειαν καὶ τιμὴν, βεβαιῶνου τὴν

θόμον τὴν ἀλλαγὴν τῆς ὀνομασίας τῶν διαφορῶν μισθολογικῶν βαθμῶν τῶν Ἐφημερίων δι' ἑτέρας τοιαύτης, προερχομένης ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἱερατικῶν βαθμῶν, καὶ οὐχὶ τῶν μισθολογικῶν βαθμῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὡς π.χ. ἐφημέριος α', ἐφημέριος β' κλπ.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ ὑποβληθέντα ἤδη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου Νομοθετήματα, ὑπόσχομαι νὰ προωθήσω αὐτά, ὥστε νὰ περιβληθῶσι τὸ συντομότερον μὲ τὸ κῆρος τοῦ Νόμου.

Εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ λόγου σας, Μακαριώτατε, παρακαλεῖτε ὅπως τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας ἐπιλύονται συντόμως ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου. Τοῦτο ἔχετε δικαίωμα νὰ ζητήσητε. Ὡς ἀρμόδιος δὲ Ὑπουργὸς ὑπόσχομαι, ὅτι τὸ ὅπ' ἐμὲ Ὑπουργεῖον, διὰ τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ, οἵτινες διακρίνονται διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀγάπην των, θὰ ἱκανοποιήσῃ πλήρως καὶ τὸ αἶτημα αὐτὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Καταλήγων, Μακαριώτατε καὶ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, διαβεβαιῶ Ὑμᾶς, ὅτι ἡ σημερινὴ ἐπίσκεψίς μου ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον τὴν πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστὸν καὶ τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν πίστιν καὶ ἀγάπην μου. Ἀπερχόμενος δὲ τῆς αἰθούσης ταύτης, αἰσθάνομαι πλέον ἐνισχυμένος πρὸς ἐπιτέλειαν τῶν βαρέων καθηκόντων, τὰ ὅποια ἐπωμίσθη, καὶ παρακαλῶ ὅπως μοι ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἐπισκέπτωμαι συχνότερον πρὸς ψυχικὴν μου τόνωσιν. Ἔστ' δὲ βέβαιοι, ὅτι ἡ ἐνίσχυσις Ὑμῶν αὐτὴ δὲν θὰ παρέχηται εἰς ἀδιάφορον τινα θερηκεντικῶς, ἀλλ' εἰς πιστὸν τέκνον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὅποιον ἀγαπᾷ καὶ σέβεται Ὑμᾶς καὶ βλέπει ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν τὴν ἐκφρασίαν τῆς μεγαλοτέρας καὶ πολυτιμότερας πνευματικῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Σᾶς παρακαλῶ δέ, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐντελέη τὰς προσπάθειας αὐτῆς, διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐξύψωσιν καὶ τὴν τόνωσιν τοῦ θερηκεντικοῦ φρονήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ κατὰ τὰς σημερινὰς κρίσιμους στιγμὰς τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης.

Ἐν συνεχείᾳ, λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων πρῶτος τῇ τάξει Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Γρηγόριος, εἶπε τὰ ἑξῆς :

Μακαριώτατε,
'Αγαπητοὶ Ἀδελφοί,

Πιστεύομεν ὅτι ἀνταποκρινόμεθα εἰς τὰ αἰσθήματα πάντων Ὑμῶν, ἐκφράζοντες τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν ἐργνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν, δι' ὅσα πρὸ ὀλίγου εἶπεν. Ὅσοι παρήλθον Ὑπουργοί, ἐξεδήλωσαν τὴν ἀγάπην καὶ στοργὴν αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ εἶπω, ὅτι ἐκ μέρους Ὑπουργοῦ σπανίως ἐξεδηλώθησαν τοιαῦτα αἰσθήματα. Εἴμεθα ἐργνώμονες πρὸς τὸν ἐξοχώτατον κ. Πρόεδρον καὶ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἡ ἐργνωμοσύνη ἡμῶν αὐτὴ δὲν θὰ παύσῃ ἐκδηλουμένη, ἐὰν συνεχίσῃ, ὡς δὲν ἀμφιβάλλομεν, ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκδηλοῖ ἐμπράκτως τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ ὑπὲρ τοῦ προσφιλοῦς Ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὅποιον ὠμίλησεν ὁ κ. Ὑπουργός, μᾶς συνδέει στενωτέρου μαζί του. Ὁ Θεὸς νὰ Σᾶς εὐλογῇ, κ. Ὑπουργέ, καὶ νὰ Σᾶς ἐνισχύῃ εἰς τὸ ἔργον Σας. Εἶναι, βεβαίως, ἐξαιρετικὴ συγκίνησις δι' ἐμὲ, τὸν Ἱεράρχην τῆς Χαλκίδος, νὰ βλέπω ἐν μέσῳ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐν τέκνον τῆς Εὐβοίας καὶ ν' ἀκούω ἐκ μέρους αὐτοῦ τὰ τόσα καλὰ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς προέρχεται ἀπὸ τοὺς πρώτους μαθητὰς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Εὐβοίας. Δι' αὐτὸ μετὰ πολλῆς τῆς συγκινήσεως διαπιστόνομεν, ὅτι διετήρησεν ἀμειωτον τὴν πίστιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκφράζω καὶ αἰθίς τὰ αἰσθήματα ὅλων τῶν παρισταμένων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ Ὑμᾶς προσωπικῶς, Ἐξοχώτατε, καὶ εὐχομαι ὁ Κύριος νὰ εὐλογῇ καὶ ἐνισχύῃ Ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκτέλειαν τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων, ἅτινα ἐπωμίσθητε, πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς φιλάτης Πατρίδος.

αιωνιότητα τοῦ προσώπου του, τὸν ἀναδεικνύουν νικητὴν τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς.

Κατὰ ποῖον τρόπον δρᾷ ἐντὸς τῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ποία εἶναι ἡ διαδικασία τῆς κυριαρχίας της καὶ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν σκοπῶν της ἐντὸς τῆς ιστορικῆς της σταδιοδρομίας;

II.

Τὸ κακὸν εἶναι πανίσχυρον εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ πτώσις τῶν πρωτοπλάστων προεκάλεσε τὴν εἰσβολὴν του εἰς τὸν κόσμον. Ἐντεῦθεν προήλθεν ἡ καταστροφή τῆς ἀρμονικῆς διαβίωσης τῶν ὄντων, ἡ διατάραξις τῶν φυσικῶν δυνάμεων ἐντεῦθεν αἱ ἀσθένειαι καὶ ὁ θάνατος· ἐντεῦθεν αἱ ἐχθρότητες, τὰ μίση, αἱ ἐνοχοὶ φιλοδοξίαι, αἱ διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπου καὶ εἰς βάρος τῶν ἄλλων ἐπιδιώξεις ἀτομικῶν ἢ γενικῶν συμφερόντων, ἡ σύνθλιψις τοῦ ἀνθρώπου ὡς προσώπου, ὡς αἰωνίας ἀξίας. Ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος διεξωγράφησεν, ὅσον κανεὶς ἄλλος, τὴν ἀντινομίαν καὶ τὴν πάλιν τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐντὸς τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως δι' ὅσων λέγει: «ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω· συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος, τίς με ρύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;» (Ρωμ. 7, 20, 22-24).

Ὅτε οἱ παλμοὶ τῆς ἐλευθερίας, αἱ συλλήψεις της, αἱ πνευματικαὶ της δημιουργίαι, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Τέχνης, τῆς Διοικήσεως, τῆς Ἐπιστήμης, δύνανται νὰ ματαιώσουν τὴν δύναμιν τοῦ κακοῦ, ἢ ὅποια ὡς ἀρνήσις, ὡς καταστροφή καὶ ἐκμηδένισις, ἀφῆρει ἀδικαιωτον πᾶσαν ἐλπίδα ὄντολογικῆς ἐπιβιώσεως τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου· οὔτε καὶ αἱ διάφοροι κοσμοθεωρίαι, γεννήματα φιλοσοφικῆς σκέψεως, εἶναι ἰκαναὶ νὰ λυτρώσουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἐκμηδένισιν, εἰς τὴν ὅποιαν τὸν ἐξωθοῦν ὅλαι αἱ δυνάμεις, πὸν τὸν περικυκλώνουν εἰς τὴν ζωὴν. Μόνον ἡ παρέμβασις τοῦ Θεοῦ καὶ μάλιστα τοῦ υἱοῦ του, ὡς Θεανθρώπου, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, στηρίζει τὰ βήματα τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ζωὴν· μόνον τὸ λυτρωτικὸν Του ἔργον, ἡ σταυρομένη ἀγάπη Του ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ἢ διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του νίκη κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ θανάτου, ἀναδημιουργοῦν τὸν κόσμον, γεννοῦν τὸν Καινὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Καινὴν Γῆν, ἐνισχύουν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ὁμοίος καὶ αὐτὸς κατὰ πάντα μὲ τὸν Νικητὴν τοῦ θανάτου ἐκτὸς ἁμαρτίας συμβαδίζει μετ' Αὐτοῦ εἰς τὴν αἰωνιότητα, συμπράττει εἰς τὴν ἀνακαίνισιν τῆς Κτίσεως καὶ τῆς ζωῆς, εἰς τὸν κατὰ τοῦ κακοῦ ὡς ἀρνήσεως θρίαμβον τοῦ ἀγαθοῦ ὡς θέσεως, ὡς ἀναδημιουργίας, ὡς ἀγάπης καὶ θεώσεως τῶν πάντων. Μόνον ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ὡς τὴν ἀπεκάλυψε καὶ τὴν ζῆ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ὡς τὸ στεφάνωμα τῆς ἐλευθερίας, ὡς προσώπου, ὡς ἀφθάρτου καὶ ὡς αἰωνίου ἀξίας, κυριαρχεῖ ἐντὸς τῆς ιστορίας, ὡς ἡ μεγάλη προσδοκία τῶν γενεῶν, ὡς ἡ ἀλήθεια ἢ κατευθύνουσα τὸν Κόσμον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς καθολικῆς λυτρώσεως καὶ τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς.

Ἄλλ' ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀλήθειαι τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀντικρύζονται ὡς σοφία τῶν σοφῶν τοῦ Κόσμου τούτου, ἀλλὰ βιοῦνται ἐντὸς τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλα τὰ μυστήρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτεται ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια, καὶ πρὸ παντὸς ἡ Θεία Λειτουργία, ὡς ἔχει διαταχθῆ ὑπὸ τῶν Μεγάλων Πατέρων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, συγκινοῦν βαθύτατα τὰς γενεάς, σβόνουν τοὺς πόνοους τῆς ἁμαρτίας, καὶ ζωογονοῦν τὰς ἐλπίδας τῶν πιστῶν, τοὺς ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἐκπολιτιστικὴν πορείαν τῆς Ἱστορίας, πὸν εἶναι ἐπικράτησις ἐκάστοτε τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν Κόσμον, Βασιλείας πληρεστέρας δικαιοσύνης, πληρεστέρας ἀλληλεγγύης ἀτόμων καὶ ἔθνων καὶ ἐκουσίου θυσίας τῶν μὲν χάριν τῶν δέ.

III.

Ἴδου εἰς τί συνίσταται ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας: α) Εἰς σχήματα ἰδιάζοντα· εἰς ἀρχιτεκτονικὸν λεγόμενον βυζαντινὸν ρυθμὸν ἀνεγείρονται οἱ ναοὶ τῆς· οὔτε ὁ ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς τῶν ναῶν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου, ὅπου κυριαρχεῖ σειρὰ κινήων εἰς μίαν καταπληκτικὴν ἀρμονίαν, ὁμοῦ μετὰ τῶν προμετωπίδων, ὅπου ἀνάγλυφοι οἱ θρησκευτικοὶ μῦθοι προβάλλονται εἰς ἀριστοτεχνικὰ ἐπιπλαστικὰ τέχνης· οὔτε μόνον οἱ θόλοι τῶν δημοσίων Οἰκοδομῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, οἱ ἐστηρικμένοι ἀπλῶς ἐπὶ τῶν τεσσάρων τοίχων των, ἀλλὰ σύνθεσις τῶν δύο ἀρχιτεκτονικῶν ρυθμῶν εἶναι ὁ βυζαντινὸς ναός, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ σχῆμα τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, τοῦ ἀριστοτεχνικῆτος τῶν αἰώνων, ὑψοῦται εἰς μεγαλοπρεπεῖς θόλους βασταζομένους ἐπὶ κινήων συνδεομένων πρὸς ἀλλήλους δι' ἡμικυκλικῶν ἀετωμάτων, κατὰ τρόπον ὥστε ὁ Ναός νὰ εἶναι ἔκφρασις τῆς Ὁρθόδοξου Χριστιανικῆς κοσμοθεωρίας, πλήρης φωτός καὶ θριάμβου τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου, συνενῶν ἐντὸς του Οὐρανοῦ καὶ Γῆν, συνάπτων τὴν θριαμβεύουσαν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν μετὰ τῆς ἐπὶ Γῆς στρατευομένης. β) Ἡ ἐντὸς τῶν ναῶν δι' εἰκονογραφικῶν προβολῆ τῶν προσώπων τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, τῆς Θεανδρικῆς ὑποστάσεως τοῦ Κυρίου, τῆς Γεννήσεως καὶ τῆς Ἐνσαρκώσεώς Του, τοῦ ἐπὶ Γῆς βίου Του, τοῦ Σταυροῦ Του, τῆς Ἀναστάσεώς Του καὶ τῆς Ἀναλήψεώς Του εἰς Οὐρανοῦς. Αἱ εἰκονιζόμεναι μορφαὶ τῆς Παναγίας, τῶν Ἁγίων ἀνδρῶν καὶ τῶν μαρτύρων, πὸν εἶναι ἔκφρασις τῆς ἐσωτερικῆς Νίκης κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ βιώσεως τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος, ὡς ἀδοπειθαρχίας καὶ ἀγιότητος τοῦ βίου κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἁγίας Μητρὸς του καὶ ὄλων τῶν Μαρτύρων, δημιουργοῦν μυστικὴν ἀτμόσφαιραν περισυλλογῆς καὶ κατανύξεως τῶν ψυχῶν καὶ ἐκουσίου προσανατολισμοῦ εἰς τὸ σωτηριώδες ἔργον τοῦ Χριστοῦ. γ) Θανμάσιοι ἕμνοι καὶ κανόνες καὶ τροπάρια, ἔργα λογοτεχνικὰ ἀπαραμίλλου ἀξίας, τὰ ὅποια ἐνθουσιώδεις θρησκευτικὸν ποιητὰ καὶ καλλιτέχνη συνέθεσαν δι' ἐκάστην μεγάλην ἢ μικρὰν ἐορτὴν, γαλλόμενα ὑπὸ χορῶν καλλιφώνων ἱεροψαλτῶν, εἰς μουσικὴν ἑλληνικὴν ποικίλουσαν εἰς ἤχους, εἰς ἐναλλαγὴν χρωμάτων καὶ φωνῶν, ἐρμηνεύουσι, εἰς συγκινητικὰ σκιετήματα τῶν ψυχῶν, ὄλον τὸ λυτρωτι-

ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Β'.

Περαιτέρω, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διδάσκοντος ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι «στῦλος καὶ ἑδραῖωμα τῆς ἀληθείας», ἔπεται ὅτι αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἀλάθητος

1. Α' Τιμ. 3,15.

κὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ, εἰς μίαν βαθεῖαν μυστικὴν ζωὴν, ὅπου ἡ τάξις τῶν προεξαρχόντων Κληρικῶν, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἱερῶν τῶν ἀμφίων, τῶν εὐχῶν καὶ τῶν ἀναπεμπομένων δεήσεων, ὁλοκληρώνουσι τὴν εἰκόνα τοῦ θείου Δράματος, τὸ ὁποῖον ἀπολήγει εἰς τὸν θρίαμβον τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἐνισχύει τὰς ἐλπίδας τῶν πορευμένων πιστῶν εἰς τὸν καθολικὸν λυτρωμὸν ἐνὸς ἐκάστου καὶ ὅλων ὁμοῦ.

Αὕτη ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι ὁ θεμελιώδης χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεώς της· εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἡ προερχομένη ἀπὸ τὴν σύνθεσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς Πίστεως τῶν γενεῶν, ποὺ ἀνακαινίζει καὶ φωτίζει τὴν πορείαν τῆς ἱστορίας. Ἐντὸς αὐτῆς τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, ἐντὸς μιᾶς μυσταγωγικῆς ἀτμοσφαιρας, ἠνωμένοι οἱ πιστοὶ εἰς ἓν σῶμα, εἰς ἓν πνεῦμα, αἰσθάνονται ἑαυτοὺς συνδεδεμένους μὲ τὸς μεγάλους τῶν νεκρῶν· ἐντὸς αὐτῆς τῆς μυσταγωγίας καταργεῖται ὁ χρόνος, δεσπόζει ἐντὸς τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως τὸ αἰώνιον ζωογόνον δημιουργικὸν πνεῦμα τοῦ Κυρίου, προβαλλόμενον ὡς δῶμα θριάμβου καὶ δόξης τῆς βασιλείας Του εἰς τὸν Κόσμον.

Κατὰ ταῦτα, τὸ βᾶρος τῆς ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἡ διδασκαλία της ὡς γνώσις, ὡς σοφία κοσμικὴ, ἀλλ' εἶναι ἡ μυσταγωγικὴ βίωσις τῆς Χριστιανικῆς Ἀληθείας εἰς πᾶσαν στιγμὴν τῆς ζωῆς. — Καὶ ὅταν μοχθοῦν οἱ πιστοὶ εἰς τοὺς ἀγρούς τῶν πρὸς πορισμὸν τῶν μέσων τοῦ βίου, καὶ ὅταν ἀδλακάνουν τὰς θαλάσσας, καὶ ὅταν εὐρίσκωνται πρὸ οἰωνδήποτε κινδύνων, θέτουν ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν προστασίαν τοῦ Κυρίου, τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων, τῶν ὁποίων αἱ εἰκόνες εἰς εἰκονοστάσια τῶν οἰκιῶν, εἰς θαλαμίσκους τῶν πλοίων, εἰς ναῖδρια ἐγκατεστημένα εἰς ἐκτάσεις ἀγροτικὰς, ζωογονοῦν τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, φρονιματίζον τὰς ψυχὰς, τὰς προστασκευάζουν διὰ τοὺς ἀγῶνας, διὰ πᾶσαν θυσίαν, τὰς ἐνισχύουν εἰς τὰς ἐλπίδας τῶν περὶ τῆς νίκης εἰς πᾶσαν περιστασιν τῆς ζωῆς. Εἰς αὐτὴν τὴν γραμμὴν τῆς ζωῆς τῆς ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἀκατάβλητος· καὶ οὔτε αἱ ἀδυναμίαι τῶν ὀργάνων της, οὔτε αἱ ἐπικρίσεις τῶν προστατῶν της δύνανται νὰ κλονίσουν τὴν πορείαν της εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἔνδοξος ἱστορία της δὲν ἐκλονίσθη εἰς τὴν σειρὰν τῶν αἰώνων, καίτοι εἶχον σημειωθῆ τραγικὰ γεγονότα εἰς βᾶρος μεγάλων τέκνων της, ὡς ὑπῆρξαν οἱ θεῖοι μεγάλοι Πατέρες της, οἱ Χρυσόστομοι, οἱ Γρηγόριοι, οἱ Ἀθανάσιοι καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι, ὅσον καὶ ἂν ἀπὸ ἀνθρωπίνως ἀδυναμίας τῶν ἀντιπάλων τῶν ὑπέστησαν διωγμὸς καὶ ἐξορίας, δὲν ἔπαυσεν ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ἠθικοῦ καὶ

διδασκαλίας τῶν ἀποκεκαλυμμένων θεῶν ἀληθειῶν, ἡ κεκτημένη θεῖον κύρος καὶ ἀπόλυτον αὐθεντίαν ἐν τοῖς περὶ πίστεως καὶ σωτηρίας, καὶ διὰ τοῦτο ἀλαθῆτως διατυπώσασα τὰ θεῖα δόγματα, ἅτινα διαφυλάσσει καὶ διακατέχει ἀσινῆ καὶ ἀπαραχάρακτα διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἐντεῦθεν «πᾶσα ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἀπὸ

πνευματικοῦ τῶν μεγαλείου νὰ λάμπη ἀνὰ τοὺς αἰῶνας καὶ νὰ οἰκοδομῆ τὰς ψυχὰς τῶν γενεῶν.

IV

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ Μήτηρ ἡ ζωογονοῦσα τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐκπολιτιστικὴν του πορείαν, ἡ συνέχουσα τὴν ζωὴν του, ἡ ἐμπνέουσα αὐτὸ εἰς τοὺς ἐνδόξους ἀγῶνάς του ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐψηλῆς Δικαιοσύνης. Καὶ διὰ τοῦ ταπεινοῦ λειτουργοῦ της, τοῦ σεβασμίου ἐφημερίου τοῦ ἀποκέντρου χωρίου, διὰ τῆς λειτουργικῆς τῆς ζωῆς, διαπλάσσει τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν, δημιουργεῖ ἡρωϊκὰς ψυχὰς ποὺ καταπλήσσουν ὅλον τὸν κόσμον, ὅταν, εὐκαιρίας δοθείσης, ὅπως εἰς τοὺς πολέμους τοῦ Γράμμου καὶ τοῦ Βίτσι, καταδύνται νὰ ἀγωνισθοῦν ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀληθείας καὶ τῆς ἀξίας τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ.

Δὲν εἶναι ἡ δρᾶσις ταύτης ἡ ἐκείνης τῆς Ὁργανώσεως ἡ ἡ ἀνάγκη τῶν Περιοδικῶν, ποὺ σφουρηλατοῦν τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ. Εἶναι βεβαίως ἀληθές, ὅτι ἐφείλον οἱ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας νὰ φροντίσουν περὶ τῆς ἐξυψώσεως τῶν στελεχῶν της· ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν εἶναι τόσο ἐύκολον. Ἀπαιτοῦνται ἡγετικά στελέχη, μὲ πίστιν καὶ μυστικὴν πνοήν, γέννημα βιώσεως τῆς Χριστιανικῆς Ἀληθείας, διὰ νὰ πειθαρχήσουν οἱ παιδαγωγούμενοι εἰς τὸ κύρος τῆς Χριστιανικῆς τῶν ζωῆς, διὰ νὰ φατισθοῦν ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ μυστικισμοῦ τῶν, τῆς ἀρετῆς τῶν.

Ἐφ' ὅσον τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια ἡ αἱ Θεολογικαὶ Σχολαὶ καὶ αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ Ἀκαδημαῖαι αἱ τεταγμέναι πρὸς παρασκευὴν τῶν ψυχῶν τῶν μελλόντων στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας δὲν κωριαρχηθοῦν ἀπὸ πρόσωπα διαποτισμένα ἀπὸ τὴν σοφίαν τῶν Πατέρων τῆς Πρεσβυτεροῦς ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξον πνεῦμά της, ποὺ εἶναι πορεία ἀναδημιουργίας καὶ φωτισμοῦ καὶ θεώσεως τῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι βεβαίως τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὑπερτάτης ἀξίας, ποὺ εἶναι σύμπραξις τῆς ἐλευθερίας ὡς πίστεως καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς θείας δυνάμεως, ποὺ μεταβάλλεται εἰς τὴν πραγματικότητα εἰς δικαιοσύνην, εἰς ἀλληλεγγύην ἀτόμων καὶ ἐθνῶν, εἰς φῶς Ἀγάπης καὶ Ἐνότητος «πάντων εἰς ἓν» κατὰ τὴν ρῆσιν τοῦ Κυρίου, ἡ πορεία τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἀπόφραξις τοῦ ἀνθρώπου τῆς στοιχείου, θὰ ἐμφανίξῃ ἀτελείας· ἀλλ' ὡς θεσμὸς θεοσύστατος θὰ παραμῆνῃ ἀκλόνητος. Καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῶν λαῶν θὰ εἶναι ἡ μόνη πηγὴ τῆς ἐμπνεύσεώς των, τὸ μόνον φῶς καθοδηγήσεώς των εἰς ἀνωτέρας μορφὰς πολιτισμοῦ.

† Ὁ Σάμου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

περάτων εἰς πέρατα δεξαμένη τὸ Εὐαγγέλιον, ἐπὶ τῆς ὑγιούς ἐστι ταύτης καὶ ἀδιαστρόφου διδασκαλίας»², ἥτις εἶναι ἡ ἀναλλοίωτος ἀποστολικὴ διδασκαλία καὶ πίστις. Ταύτην διαφυλάσσει ἀκαινοτόμητον ἡ Ἐκκλησία, παραλαβοῦσα παρὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἔκτοτε παραδίδουσα ἐν Πνεύματι ἁγίῳ εἰς τὰς ἐπιγιγνομένας γενεὰς τῶν χριστιανῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Πράγματι τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένα δόγματα καὶ κηρύγματα διακατέχει καὶ διδάσκει ἡ Ἐκκλησία, παραλαβοῦσα «τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐγγράφου διδασκαλίας (δηλ. ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς), τὰ δὲ ἐκ τῆς τῶν Ἀποστόλων παραδόσεως», ἡ «ἀπὸ τῆς σιωπημένης καὶ μυστικῆς παραδόσεως... ἀπερ ἀμφοτέρω τῶν αὐτῶν ἰσχύει πρὸς τὴν εὐσέβειαν»³. Ὁ Μέγας Βασίλειος λοιπὸν τιμᾷ ἐξ Ἰσοῦ πρὸς τὴν ἁγίαν Γραφήν καὶ τὴν ἱερὰν Παράδοσιν, καθ' ὅσον «τὰ πλεῖστα τῶν μυστικῶν ἀγράφων ἡμῖν ἐμπολιτεύεται. Ἀποστολικὸν δὲ οἶμαι καὶ τὸ ταῖς ἀγράφοις παραδόσει παραμένειν. «Ἐπαινῶ γάρ, φησὶν, ὑμᾶς, ὅτι πάντα μου μένησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε» καὶ τὸ «κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς παρελάβετε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς». Ὅτι μὴ ἐστὶ καὶ ἡ παροῦσα αὐτῆ, ἣν οἱ ἐξ ἀρχῆς διαταξάμενοι παραδιδόντες τοῖς ἐφεξῆς, συμπροϊούσης αἰεὶ τῷ χρόνῳ τῆς χρήσεως, διὰ μακρᾶς τῆς συνηθείας ταῖς Ἐκκλησίαις ἐγκατεροῖζωσαν». Λίαν δὲ εὐλόγως ἀποδίδει ὁ ἅγιος Πατὴρ ὑψίστην σημασίαν εἰς τὴν ἀρχαιότητα τῶν δογμάτων καὶ παραδόσεων. «Δυσωπητικὰ γάρ πως τὰ παλαιὰ τῶν δογμάτων, οἶονεὶ πολὺ τινι τῇ ἀρχαιότητι τὸ αἰδέσιμον ἔχοντα»⁴. Μετὰ δὲ τὴν ἀπαρίθμησην πολλῶν ἐκ τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως προερχομένων διδασκαλιῶν διδάσκει, ὅπως διαφυλάσσονται καὶ αὐτὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας· «εἰ γὰρ ἐπιχειρήσασιν τὰ ἄγραφα τῶν ἐθῶν, ὡς μὴ μεγάλην ἔχοντα τὴν δύναμιν, παραιτεῖσθαι, λάθοιμεν ἂν εἰς αὐτὰ τὰ καιρία ζημιούντες τὸ εὐαγγέλιον, μᾶλλον δὲ εἰς ὄνομα ψιλὸν περιστῶντες τὸ κήρυγμα»⁵. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἱερὰ Παράδοσις περιλαμβάνει οὐ μόνον λειτουργικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ δογματικὰς τοιαύτας. «Ἐπιλείπει με ἡ ἡμέρα, τὰ ἄγραφα τῆς Ἐκκλησίας μυστήρια διηγούμενον· ἐὼ τᾶλλα, αὐτὴν δὲ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκ ποίων γραμμάτων ἔχομεν; Εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῆς τοῦ βαπτίσματος παραδόσεως... οὐσίαν τῷ βαπτίσματι τὴν ὁμολογίαν κατατιθέμεθα, συγχωρησάτωσαν καὶ ἡμῖν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας ὁμοίαν τῇ πίστει τὴν δόξαν ἀποδιδόναι· εἰ δὲ τὸν τρόπον τῆς δοξολογίας ὡς ἄγραφον παραιτοῦνται, δότωσαν ἡμῖν τῆς τε κατὰ τὴν πίστιν ὁμολογίας καὶ τῶν λοιπῶν, ὧν ἀπρηριθμησάμεθα, ἐγγράφους τὰς ἀποδείξεις». Ἐπομένως «τοσοῦτων ὄντων ἀγράφων καὶ τοσαύτων ἔχόντων τὴν ἰσχύν εἰς τὸ τῆς

εὐσεβείας μυστήριον»⁶, ἡ ἱερὰ Παράδοσις ἰσχύει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς αὐθεντία καὶ πηγὴ τῆς πίστεως ἰσοκυρος καὶ ἰσοδύναμος καὶ ἰσοστάσιος πρὸς τὴν ἁγίαν Γραφήν. Αὐτονόητον ὅτι ἀμφοτέρων τούτων, δηλ. τῆς τε ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως, φύλαξ εἶναι ἡ Ἐκκλησία, περιέπουσα αὐτὰς καὶ διατηροῦσα ἀνοθεύτους καὶ ἐρμηνεύουσα αὐθεντικῶς⁷.

Διὰ τῶν ὀρθοδόξων λοιπὸν δογμάτων καὶ παραδόσεων «ἐτιθηθήσατο ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία πρὸς τὴν εὐσέβειαν»⁸. Ἡμεῖς δὲ τὴν ὀρθὴν καὶ «ἀρχαίαν πίστιν» παρελάβομεν διὰ τοῦ βαπτίσματος· διὸ «ὡς βαπτίζόμεθα, οὕτω καὶ δοξολογεῖν» ἐδιδάχθημεν καὶ ὡς δόγματα «ἐκεῖνα ὁμολογεῖν, ἃ παρελάβομεν παρὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς, καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις καινοτομίαν, διαφεύγειν»⁹. «Διὰ τοῦτο πόρρωθεν ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἑαυτῆς τροφίμους ὑψηλῶ κηρύγματι συγκαλεῖ, ἵν' οὐδὲ πάλαι ὠδινεν, ἀποκουήσῃ τότε, καὶ ἀπογαλακτίσασα αὐτοὺς τῶν λόγων τῆς κατηχήσεως, γεύσῃ τῆς στερεᾶς τῶν δογμάτων τροφῆς»¹⁰. Τὸ διδασκτικὸν τοῦτο ἔργον ἐπιτελεῖ ἀκαταπαύστως ἡ Ἐκκλησία, ἐπιβάλλουσα παντὶ «διδάσκοντι ὡς σκοπόν, πάντας εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ καρτίσασιν»¹¹. Ἀκριβῶς διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν πιστῶν ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ ἀποστόλους, προφήτας, διδασκάλους καὶ ποιμένας· «οἶονεὶ χάρακας ἡμῖν παρακατέπηξε, θέμενος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεῦτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους· καὶ τοῖς τῶν παλαιῶν καὶ μακαρίων ἀνδρῶν ὑποδείγμασιν εἰς ὕψος ἡμῶν ἀνάγων τὰ φρονήματα, οὐκ ἀφῆκεν ἐρριμμένα χαμαὶ καὶ τοῦ πατεῖσθαι ἄξια»¹².

Ἐξ ἄλλου οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ διδασκόμενοι ὑπ' αὐτῆς ὀφείλουσι ν' ἀποδέχωνται ἄνευ διαφωνιῶν καὶ ἑτεροδοξιῶν τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀλαθῆτως καὶ αὐθεντικῶς διατυπωμένην δογματικὴν διδασκαλίαν. Ὀφείλουσι νὰ μὴ παρασύρονται ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν ἑτεροδόξων, «μὴ ἄγεσθαι ὑπὸ τῆς πιθανότητος τῶν ἑτεροδόξων· μανία γὰρ σαφῆς ἐξεστηκόσιν ἀκολουθεῖν. Γνώρισον αὐτοὺς, ὅτι ἐξέστησαν· ἔξω εἰσὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς Θεὸν ἀγούσης. Μὴ χρῆση αὐτοῖς ὀδηγοῖς, μὴ ποτε ἀχθῆς ὑπ' αὐτῶν εἰς κρημνὸν καὶ βάραθρον. Τυφλὸς γὰρ ἐὰν τυφλὸν

6. Αὐτόθι 27, 67, σ. 193.

7. Εἰς παρόμοιον συμπέρασμα καταλήγει καὶ ὁ L. Vischer, Basilius der Grosse, Basel 1953, σ. 69: «Wir sehen, dass neben der Heiligen Schrift die Tradition zu einer zweiten Autorität wird. Da die Tradition an die Kirche gebunden ist und ohne die Kirche gar nicht bestehen kann, heisst das aber, dass der Kirche selbst von daher eine gewisse Autorität zufließt. Man muss sich der Kirche schon um ihrer Tradition willen unterwerfen».

8. Περὶ νηστείας λόγ. 2, 3. Migne P.G. 31, 189.

9. Ἐπιστολὴ 175, «Μαγνηνιαῶ κόμητι». Migne P.G. 32, 652/3. Πρβλ. καὶ Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος 27, 67, αὐτόθι σ. 193: «ἐκ τῆς τοῦ βαπτίσματος παραδόσεως, κατὰ τὸ τῆς εὐσεβείας ἀκόλουθον, ὡς βαπτίζόμεθα, οὕτω καὶ πιστεύειν ὀφείλομεν».

10. Ὁμιλ. 13 1, «προτρεπτικὴ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα». Migne P. G. 31, 425.

11. Ἡθικά, βρος 70, 31, αὐτόθι σ. 841.

12. Ἐρμην. εἰς Ἐξαήμε. ὁμιλ. 5, 6. Migne P. G. 29, 108.

2. Ἐπιστολὴ 251, 4, «τοῖς Εὐαγγελιστοῖς», Migne P.G. 32, 937/40.

3. Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος 27, 66, αὐτόθι σ. 188.

4. Αὐτόθι 29, 74, σ. 200.

5. Αὐτόθι 27, 66-67, σ. 188/93.

ὁδηγῆ, ἀμφότεροι εἰς βόθιον πεσοῦνται»¹³. Διὰ ταῦτα «οὐ δεῖ ἕτεροδιδασκαλοῦντων ἀνέχεσθαι»¹⁴ καὶ παρασυρθέντων εἰς αἵρέσεις ἢ σχίσματα ἢ παρασυναγωγάς. «Οἱ παλαιοὶ ὠνόμασαν αἵρέσεις μὲν τοὺς παντελῶς ἀπερρηγμένους καὶ κατ' αὐτὴν τὴν πίστιν ἀπηλλοτριωμένους, σχίσματα δὲ τοὺς δι' αἰτίας τινὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ζητήματα ἰάσιμα πρὸς ἀλλήλους διενεχθέντας, παρασυναγωγὰς δὲ τὰς συνάξεις τὰς παρὰ τῶν ἀνυποτάκτων πρεσβυτέρων ἢ ἐπισκόπων καὶ παρὰ τῶν ἀπαιδευτῶν λαῶν γινομένας»¹⁵. Ἐντεῦθεν οἱ μὲν αἵρετικοὶ ἀποκόπτονται τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καὶ εἶναι ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, τὸ δὲ βάπτισμα αὐτῶν ἀπορρίπτεται, ἐνῶ τὸν ἀντίον οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς δύο τελευταίας κατηγορίας εἶναι ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τοῦτο ἀναγνωρίζεται τὸ βάπτισμα αὐτῶν, «ὡς ἔτι ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ὄντων»¹⁶. Ὅθεν οἱ ἀρχαῖοι Πατέρες τοὺς αἵρετικούς καὶ μάλιστα αὐτὸν δυσάνυμον Ἄρειον ἄνω καὶ κάτω ἀναθεματίζοντες καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξορίζοντες οὐ διέλειπον»¹⁷, «ἵνα καθαρὰ ἦ τοῦ Θεοῦ ἡ Ἐκκλησία, μηδὲν ζιζάνιον ἑαυτῇ παραμειγμένον ἔχουσα»¹⁸, «μηδὲν ἐκ τῶν καιρῶν χαλεπότητος παραβλαβεῖσα, ἀλλ' ἀκραίαν καὶ ἄθραυστον τὴν ἀποστολικὴν διασώζουσα διδασκαλίαν»¹⁹.

Ὁφείλουσι λοιπὸν πάντες αἱ ἀρχαῖοι τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν τετηρημέναι καὶ κατὰ διαδοχὴν ἀπ' ἐκείνων (τῶν Ἀποστόλων) τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου παρεληφέναι, διὰ τῆς περὶ τῶν δογματικῶν ὁμοφωνίας δεικνύειν ὅτι μίᾳ εἰσι μέρη τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὄντες «κατηρητισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ» καὶ μὴ «εἰς τὰς ἐναντιωτάτας διαφωνίας ἀποσχίζόμενοι, οἱ μὲν διὰ ἰδιωτισμῶν, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ διὰ φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας»²⁰. «Καὶ γὰρ ἂν εἴημεν ὡς ἀληθῶς πάντων ἀνθρώπων ἀτοπώτατοι, σχίσμασι καὶ κατατομαῖς Ἐκκλησιῶν ἐρη-

δόμενοι, καὶ μὴ τὴν συνάφειαν τῶν μελῶν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν τιθέμενοι»²¹. Διότι ἀναμφιβόλως «τραύματ' ἔστι τὰ ἐν Ἐκκλησίᾳ σχίσματα»²². Ἐξ ἐναντίας δὲν πρέπει νὰ λησμονηται, ὅτι δὲν εἶναι ἀδυνατὸν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ὕψος ἀυξήθῃναι, μὴ συνδεδεμένη τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης»²³. Διὰ τοῦτο «ἡ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησία, τὸν χιτῶνα τὸν ἄραφον, τὸν ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸν, δεξαμένη, τὸν ἄσχιστον ὑπὸ στρατιωτῶν διαφυλαχθέντα, ἢ Χριστὸν ἐνδυσασμένη, μὴ σχιζέτω τὸ ἱμάτιον»²⁴. Ὅθεν ὁ Μέγας Βασίλειος παραγγέλλει πᾶσι τοῖς καθηγεμόσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ γενικῶς πᾶσι «τοῖς γνησίοις καὶ ἀληθινῶς δουλεύουσι τῷ Κυρίῳ», ὅπως καταβάλλωσι πᾶσαν «σπουδὴν πρὸς τὸ ἐπαναγαγεῖν πρὸς ἑνωσιν τὰς Ἐκκλησίας, τὰς πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἀπ' ἀλλήλων διατμηθείσας»²⁵, καὶ τοὺς ἕτεροδοξοῦντας «προσκαλεῖσθαι εἰς συνάφειαν... κατὰ τοὺς παλαιούς θεσμούς τῆς ἀγάπης», προτείνοντες «τὴν τῶν Πατέρων πίστιν» καὶ πείθοντες «κοινῶς αὐτοῖς ἐνωθῆναι»²⁶ καὶ «ὁμολογεῖν τὴν ὑπὸ τῶν Πατέρων ἡμῶν ἐκτεθεῖσαν πίστιν, τῶν ἐν Νικαίᾳ ποτὲ συνελθόντων, καὶ μηδεμίαν τῶν ἐκεῖ λέξεων ἀθετεῖν»²⁷. Διότι «πίστιν ἡμεῖς οὔτε παρ' ἄλλων γραφομένην ἡμῖν νεωτέραν παραδεχόμεθα, οὔτε αὐτοὶ τὰ τῆς ἡμετέρας διανοίας γεννήματα παραδίδοναι τολμῶμεν, ἵνα μὴ ἀνθρώπινα ποιήσωμεν τὰ τῆς εὐσεβείας ῥήματα, ἀλλ' ἄπερ παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων δεδιδάχμεθα, ταῦτα τοῖς ἐρωτῶσιν ἡμᾶς διαγγέλλομεν»²⁸.

Ἐνταῦθα δὲν κρίνομεν περιττὸν νὰ ὑπογραμμίσωμεν δύο τινά, ἤτοι πρῶτον μὲν τὸ ἐπιβαλλόμενον καθῆκον τῶν ἡγουμένων τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως πάντοτε καταβάλλωσι πᾶσαν «σπουδὴν πρὸς τὸ ἐπαναγαγεῖν πρὸς ἑνωσιν πάσας τὰς Ἐκκλησίας», δευτέρον δὲ τὴν ὑποδεικνυομένην μόνην ὁρθὴν καὶ παραδεκτὴν ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων βάσιν τῆς ἐνώσεως τῶν «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως διατμηθεισῶν» Ἐκκλησιῶν, ἣν προβάλλει ἕκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία σταθερῶς καὶ ἄνευ ἀποκλισεῶς τινος, πιστεύουσα ὅτι μόνον ἐπ' αὐτῆς δύναται νὰ βασιθεῖ ἀσφαλῶς ἡ πολυπόθητος ἐπανένωσις τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν²⁹.

Σημαντικὴ εἶναι ἡ διαπίστωσις τοῦ Μεγ. Βασιλείου, καθ' ἣν ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς διασπάσεως τῆς

13. Ἐρμην. εἰς Ἡσαΐαν 16, 304. Migne P.G. 30, 649.

14. Ἠθικά, βρος 40. Migne P.G. 31, 760.

15. Ἐπιστολὴ 188 (κανονικὴ α') «Ἀμφιλοχίῳ». Migne P.G. 32, 665.

16. Αὐτόθι σ. 668. Πρβλ. καὶ Ἰω. Καρμίρη, Πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς προσιόντας τῇ Ὁρθοδόξῃ ἕτεροδόξους, Ἀθῆναι 1954, σ. 6 ἐξ.

17. Ἐπιστολὴ 69, 2, «Ἀθανασίῳ Ἀλεξανδρείας», αὐτόθι σ. 432.

18. Ἐπιστολὴ 114, «τοῖς ἐν Ταρσῷ περὶ Κυριακόν», αὐτόθι σ. 529.

19. Ἐπιστολὴ 251, 1, «τοῖς Εὐαγγελιστοῖς», αὐτόθι σ. 933. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνοντος σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἀποκοπὴ σεσηπὸτος τινὸς μέλους αὐτοῦ ἐγένετο κατὰ προκαθορισμένην διαδικασίαν, περιγραφομένην διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἀπαξ ἐνεκλήθη» ἐπὶ ἐνὸς καὶ δευτέρου διηλέγχθη· τρίτον ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπει οὖν διεμαρτυράμεθα αὐτῷ καὶ οὐ κατεδέξατο, λοιπὸν ἔστω ἐκκήρυκτος. Καὶ διαγγελθῆτω πάσῃ τῇ κώμῃ ἀπρόδεκτον αὐτὸν εἶναι πρὸς πᾶσαν κοινωνίαν χρήσεως βιωτικῆς, ὡς ἐκ τοῦ μὴ συναναμιγνῆσθαι ἡμᾶς αὐτῷ, γένηται παντελῶς κατάβρωμα τοῦ διαβόλου. (Ἐπιστολὴ 288, «ἀνεπίγραφος, ἐπὶ ἐνδικηταῖς», αὐτόθι σ. 1024/5). Νομίζομεν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο δέον νὰ ἐφαρμόζεται καὶ σήμερον κατὰ τῶν λυμαινομένων τὴν χώραν ἡμῶν συγχρόνων αἵρετικῶν, χιλιαστῶν κλπ., ἵνα μὴ παρασύρωνται οἱ ἀνυποτακτοὶ καὶ ἀδικαίωτοι Ὁρθόδοξοι εἰς τὰς διαφόρους πολυωνύμους αἵρέσεις.

30. Ἐρμην. εἰς Ἡσαΐαν 5, 172. Migne P.G. 30, 408.

21. Ἐπιστολὴ 156, 1, «Εὐαγρίῳ πρεσβυτέρῳ». Migne P.G. 32, 613.

22. Ἐρμην. εἰς Ἡσαΐαν 1, 18. Migne P.G. 30, 148.

23. Περὶ ἀγάπης, λόγ. 3, 2. Migne P.G. 32, 1149.

24. Εἰς Μάμαντα μάρτυρα, διμλ. 23, 4. Migne P.G. 31, 596.

25. Ἐπιστολὴ 114, «τοῖς ἐν Ταρσῷ περὶ Κυριακόν». Migne P.G. 32, 528.

26. Ἐπιστολὴ 128, 3, «Εὐσεβίῳ ἐπισκόπῳ Σαμοσάτων», αὐτόθι σ. 557.

27. Ἐπιστολὴ 114, «τοῖς ἐν Ταρσῷ περὶ Κυριακόν», αὐτόθι σ. 529.

28. Ἐπιστολὴ 140, 2, «τῇ Ἀντιοχείῳ Ἐκκλησίᾳ», αὐτόθι σ. 588.

29. Πρβλ. καὶ Ἰω. Καρμίρη, Ὁρθόδοξία καὶ Προτεσταντισμός, Ἀθῆναι 1937, σ. 324, 328, 394. Τὸ ὅτι αὐτὸ ὅτι ἡ διαίρεσις τῆς Χριστιανοσύνης καὶ δυνατότης ἐπανένωσεως αὐτῆς, Κωνσταντινουπόλις 1954, σ. 17 ἐξ.

ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΤΩΝ ΤΑΛΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΙΔ'.

Ἐν τῇ Παραβολῇ τῶν Τаланτων παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Κύριος ἔδωκε τάλαντα ἢ χαρίσματα διάφορα καὶ ἄνισα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ χαρίσματα ταῦτα, εἴτε σωματικά εἴτε πνευματικά, δὲν ἐδόθησαν ἐξ ἰδίας ἰκανότητος καὶ ἀξίας, ἀλλ' ἐξ ἀγαθότητος τοῦ Ἁγίου Θεοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἄνθρωπος, λαβὼν τὰ χαρίσματα, ἥμιστα πρέπει νὰ ὑπερφηανεύεται καὶ κομπάζῃ, τὸναντίον πρέπει νὰ ἔχη ταπεινότητα καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὸν Ὑψιστον, τὸν δώσαντα τὰ χαρίσματα ταῦτα ἐξ ἀγαθότητος. Ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται γυμνὸς ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' ἔχει δυνάμεις, αἵτινες δίδονται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθήκον δὲ ἔχει οὗτος ν' ἀξήσῃ καὶ πολλα-

ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἢ ἐκ «φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας ἢ ἰδιωτισμοῦ» ἀθέτησις τοῦ ἐνὸς Κυρίου καὶ Βασιλέως τῆς Ἐκκλησίας ἐκ μέρους ὀρισμένων χριστιανῶν καὶ μάλιστα ἐπισκόπων, καὶ δὴ «προεστώτων», ἀκάστου τῆς μὲν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας ἀφισταμένου, λογισμοῦς δέ τινας καὶ ἄλλους ἰδίους ἐκδικούντος ἐξ αὐθεντίας, καὶ μᾶλλον ἄρχειν ἀπ' ἐναντίας τοῦ Κυρίου ἢ ἄρχεσθαι ὑπὸ τοῦ Κυρίου βουλομένου... Καὶ τὸ φρικωδέστατον, αὐτοὺς τοὺς προεστώτας αὐτῆς (τῆς Ἐκκλησίας) ἐν τοσαύτῃ μὲν τῇ πρὸς ἀλλήλους διαφορᾷ γνώμης τε καὶ δόξης καθεστῶτας, τοσαύτῃ δὲ τῇ πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐναντιότητι χρωμένους, καὶ διασπῶντας μὲν ἀνηλεῶς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἐκταράσσοντας δὲ ἀφειδῶς τὸ ποιμνιον αὐτοῦ, μολοντί ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας «Χριστὸς ἀπέθανε καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτὴν πλουσίως ἐξέχευεν»³⁰. Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι μία καὶ μόνη ὁδὸς ἄγει πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνότητα, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ὑποταγὴ πάντων, καὶ μάλιστα τῶν «προεστώτων», εἰς τὸν ἕνα Κύριον τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Χριστόν. Συνεπῶς ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας πραγματοποιεῖται πρὸ πάντων ἐν τῇ ἐνότητι καὶ κοινωνίᾳ καὶ συμποίᾳ καὶ ἀγάπῃ, ὡς καὶ τῇ «περὶ τῶν δογμάτων ὁμοφωνίᾳ» τῶν ἐπισκόπων καὶ ἰδίως τῶν «προεστώτων» αὐτῆς. Ὡστε πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως καὶ ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ ἐνότητος τῶν ἐπισκόπων καὶ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος στηρίζει ὁ Μέγας Βασιλεὺς τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.

Πόσον δυστυχῶς ἐπελάθοντο τῆς σοφωτάτης ταύτης διδασχῆς καὶ παραγγελίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου οἱ «προεστώτες» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης, οἱ ἐκ «φιλαρχίας καὶ κενοδοξίας» προκαλέσαντες τὸ μέγα λατινικὸν σχίσμα μεταξὺ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, τυγχάνει τοῖς πᾶσι γνωστὸν³¹.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ

30. Περὶ κρίματος Θεοῦ 1-2. Migne P.G. 31, 653. 656.

31. Βλέπ. Ἰω. Καρμίρη, Δύο Βυζαντινοὶ Ἱεράρχαι εἰς τὸ Σχίσμα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1950, σ. 7 ἔξ.

πλασιάσῃ πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν καὶ τῶν ὁμοίων του. Διακρίνεσαι, ὦ ἄνθρωπε, τῶν ἄλλων κατὰ τὴν σωματικὴν ρώμην ἢ εὐφυίαν ἢ τὸν πλοῦτον ἢ ἄλλο τι ἀγαθόν; Αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐδώρησεν αὐτά. Ἄρα δὲν πρέπει νὰ καυχᾶσαι. «Τί γὰρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβὼν»; (Α' Κορινθ. δ', 7-8).

Ἡ ὑπερηφάνεια καὶ καύχησις ἀληθῶς εἶναι νόσος τοῦ φυσικοῦ ἀνθρώπου. Καυχᾶται καὶ περιφρονεῖ τοὺς κατωτέρους, τοὺς ἔχοντας ὀλιγώτερα ἢ κατώτερα προσόντα καὶ χαρίσματα. Ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι καὶ ἀφροσύνη, διότι δὲν γνωρίζει ἂν θὰ ἔχη καὶ αὐριον. Τί καυχᾶσαι, ὦ ἄνθρωπε, διὰ τὴν ἐξωτερικὴν εὐμορφίαν καὶ ὠραιότητα; Αὐτὴ προέρχεται καὶ συντριβεται ὑπὸ νόσου ἢ τοῦ «οὐλομένου» γήρατος. Νὰ βλέπεις τὰ δένδρα καὶ ἄνθη, ἅπερ ἐν καιρῷ μὲν ἕαρος θάλλουν καὶ χλοάζουν καὶ ἀγάλονται καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἐπιδεικνυνται, ἐν δὲ ὥρᾳ χειμῶνος γυμνά καὶ πτωχὰ καὶ ξηρὰ καταλείπονται; Κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον συμβαίνει καὶ εἰς σέ. «Ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ καὶ ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει» (Ψαλμ. PB').

«Κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσει». Πίπτουν αἱ ὑπερήφανοι, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῆς πυργοποιίας μέχρι σήμερον, διότι ὅταν ὁ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ὑπερηφάνειας, τότε ἔρχεται ἡ πτώσις αὐτοῦ.

«Πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις» (Παροιμ. ιστ', 18). Οὕτω ὁ Ναβουχοδονόσορ κατελήφθη ἐξ ὑπερηφάνειας ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς Βαβυλώνας, τῆς ὁποίας τὴν οἰκοδομὴν ἀπέδωκεν εἰς ἑαυτὸν καὶ κατέπεσεν ἀμέσως ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν τάξιν τῶν τετραπόδων. Ἐπευφημεῖτο ὁ ἀπὸ Βασιλικῆς βήματος ἐν βασιλικαῖς πορφύραις δημηγορῶν Ἡρώδης, ὡς ὢν Θεὸς καὶ ὄχι ἄνθρωπος καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἄγγελος Κυρίου καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξε. (Δαν. δ', 27-30 Πράξ. Β', 21-23). Τοῦτ' αὐτὸ ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι «Ἕλληνες «τῶν φρονιμάτων ὁ Ζεὺς κολαστὴς τῶν ἄγαν ὑπερφρόνων» (Εὐριπ. Ἡρακλεΐδα. 387 πρβ καὶ Ἡροδ. 2,10). Καὶ ἔθνη ὑπερήφανα καὶ ἐγωῖστικά συντριβονται. Παρατηρήσατε. Ἔθνος «ὑπερυψωθὲν καὶ ἐπαρθὲν, ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου» (Ψαλμ. Λζ' 36) πίπτει καὶ ταπεινοῦται. Ἀναγράφομεν ὅσα ὁ Οὐρανοφάντωρ Βασιλεὺς λέγει ἐν τῇ ὠραίᾳ Ὀμιλίᾳ του εἰς τὸ «Πρόσεχε σεαυτῷ». Ἰδοῦ. «Πλοῦτῳ κομᾶς; καὶ ἐπὶ προγόνους μέγα φρονεῖς; καὶ ἐπαγάλλῃ πατρίδι καὶ κάλλει σώματος καὶ ταῖς παρὰ πάντων τιμαῖς; Πρόσεχε σεαυτῷ ὅτι θνητὸς εἶ, «ὄτι γῆ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ». Περιβλεψαί τοὺς πρὸ σοῦ ἐν ταῖς ὁμοίαις περιφανεῖαις ἐξετασθέντας. Ποῦ οἱ τὰς πολιτικὰς δυναστείας περιβεβλημένοι; ποῦ οἱ δυσμαχῶτατοι ρήτορες; ποῦ οἱ τὰς κατηγορίας διατιθέντες; οἱ λαμπροὶ ἵπποτρόφοι; οἱ στρατηγοί, οἱ σατράπαι, οἱ τύραννοι; Οὐ πάντα κόνις; οὐ πάντα μῦθος; οὐκ ἐν ὀλίγοις ὀστέοις τὰ μνημόσυνα

ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ (ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΕΡΝΙΚΗΣ) ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΚΔΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

“Ολοι αἱ ἱεραὶ Μοναί, μεγάλαι καὶ μικραί, τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτων, ἔχουν μίαν λαμπρὰν καὶ ἐνδοξὸν ἱστορίαν. Ἡμιλλῶντο, καθ’ ὅλα τὰ ἔτη τῆς δουλείας, εἰς τὴν διατήρησιν τῆς πίστεως καὶ προαγωγὴν τῶν γραμμάτων διὰ τῶν φανερῶν Σχολῶν. Ταυτοχρόνως ἕμεις ἐδίδασκον καὶ τὴν φιλοπατριαν. Πίστις καὶ Πατρίς, ἦσαν δι’ αὐτὰς οἱ δύο ἄξονες, περὶ οὓς περιστρέφοντο τὰ πάντα. Ἐπὶ κεφαλῆς ὄλων τῶν Μονῶν Ἰστατο ἀναμφιβόλως ἡ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἐν πανεπιστήμιον τῆς Πελοποννήσου, συναγωνιζόμενον τὴν Σχολὴν τῆς Δημητσάνης, ἃν καὶ πολλοὶ τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας, ἔκρινον προτιμώτερον τὴν ἐγγραφὴν των εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Σπηλαίου, μέχρι μάλιστα καὶ τῶν μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν νεωτέρων χρόνων, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ Μοναχολογίου αὐτῆς. Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου, μετεκπαιδευόμενοι καὶ ἀλλαχοῦ, βρα-

δύτερον κατελάμβανον θέσεις ἀνωτάτας πολλάκις ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ὡς λ.χ. οἱ ἐξ Ἀραχώβης τῆς Φελλῶνης Πατριάρχαι – θεῖος καὶ ἀνεψιὸς – Ἱεροσολύμων Δοσίθεος (ἔτ. 1669-1707) καὶ Χρὺσανθος (ἔτ. 1707-1731) ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Νοταράδων ἢ, κατὰ Γεώργιον Παπανδρέου, Σκαρπέτη. Καὶ δὲν εἶναι τιμητικόν, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐπαρχίαν ἀλλὰ καὶ τὸ Μ. Σπήλαιον, τοῦτο, δῆλον ὅτι, τὸ νὰ διευθύνουν τὸ Πατριαρχεῖον δύο πνευματικὰ ἀναστήματα τῆς Μονῆς, ἐπὶ ἐξήκοντα καὶ πλέον ἔτη; Ὁ ἐπίσκοπος Εὐδοξιάδος (Κραϊόβης) Ρουμανίας Τιμόθεος Χρονίδης ἢ Παπαχρόνης († 1875), ἐν Βραχνίῳ τῶν Καλαβρυτων γεννηθεὶς, ἦτο ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου.

Ὁ δῆμος Ἀροανείας ἐκτός τῆς Σχολῆς (ἔτος ἰδρύσεως 1795) – ἦς ἐπίτροποι κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ δωρητοῦ ἦσαν καὶ πατέρες τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου –

τῆς ζωῆς αὐτῶν; Ἐγκυφον τάφοις, εἰ δυνήσῃ διακρίναι τίς ὁ οἰκέτης καὶ τίς ὁ δεσπότης, τίς ὁ πτωχὸς καὶ τίς ὁ πλούσιος. Διάκρινον, εἴ τις σοὶ δύναιμις, τὸν δέσμιον ἀπὸ τοῦ βασιλέως, τὸν ἰσχυρὸν ἀπὸ τοῦ ἀσθενοῦς, τὸν εὐπρεπῆ ἀπὸ τοῦ δυσειδοῦς. Μεμνημένος οὖν τῆς φύσεως, οὐκ ἐπαρθῆσθαι ποτε, μεμνήσῃ δὲ σεαυτοῦ, ἐὰν προσέχης σεαυτῷ».

Οἱ ἄνθρωποι λαμβάνουν διάφορα χαρίσματα παρὰ τοῦ Ἁγίου Θεοῦ, ὁ μὲν περισσότερα, ὁ δὲ ὀλιγώτερα. Ὁ λαμβάνων ὀλιγώτερα ἤμιστα πρέπει νὰ λυπηθῆται καὶ νὰ γογγύξῃ κατὰ τῆς θείας Προνοίας. Ἐλαβεὶ ὀλίγα τάλαντα, ὃ ἄνθρωπε; Ὁ δὲ δώσης λόγον μόνον δι’ αὐτά. Δὲν θὰ ζητήσῃ ὁ Θεὸς λόγον ὑπὲρ δυνάμιν. Ὁ δὲ ζητήσῃ λόγον μόνον διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ὀκνηρίαν ἢ διὰ τὴν κατάχρησιν τῶν δοθέντων χαρισμάτων. Ἡ ἀληθὴς ἀξία τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔγκειται εἰς τὰ χαρίσματα, ὕλικὰ καὶ πνευματικὰ, ἀλλ’ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἠθικοῦ νόμου. Ἡ ἠθικὴ μὀρφωσις καὶ ἀρετὴ εἶναι ὁ ἀληθὴς ἀναφαίρετος πλοῦτος. Ὁ Θεὸς ἀποβλέπει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς καρδίας καὶ τὴν χρηστότητα. «Οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος, ὕψεται ὁ Θεός· ὅτι ἄνθρωπος ὕψεται εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ Θεὸς ὕψεται εἰς καρδίαν» (Α΄. Βασιλ. ιστ’ 7). Ὁ ἔχων κατωτέρα κοινωνικὴν θέσιν καὶ ὀλιγώτερα τάλαντα, ἀλλ’ ἐργαζόμενος πιστῶς καὶ τιμίως καὶ θεαρέστως, εἶναι ἀξίος παντὸς ἐπαίνου καὶ θ’ ἀνταμειφθῆ ὑπὸ τοῦ δικαίου Θεοῦ. Αἱ ὑψηλαὶ θέσεις καὶ τὰ πολλὰ χαρίσματα δὲν δημιουργοῦν τοὺς ἀληθεῖς ἀνθρώπους. Ὑπάρχουν δένδρα μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ἀλλ’ ἄκαρπα, τὰ ὁποῖα χρησιμεύουν μόνον διὰ τὸ πῦρ. Ὑπάρχουν δένδρα μικρὰ ἀλλὰ καρποφόρα, τὰ ὁποῖα αὐξάνουν καὶ ὠφελοῦν. Πάντα τὰ γῆινα ἔχουν βραχεῖαν διάρκειαν. Εἰς ταῦτα δὲ δὲν πρέπει νὰ προσκολληθῆ ἡ ψυχὴ. Ἡ ἀθάνατος ψυχὴ μας ἔχει ἀνάγκην πρὸς τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν τῆς ἀθανάτου τινὸς καὶ αἰωνίου.

Ἡ ἀγάπη εἶναι αἰώνιος. Ἡ δὲ τελεία ἀγάπη εἶναι τελεία ζωὴ· αἰωνίως δὲ ἀγαπᾶν σημαίνει αἰωνίως ζῆν.

Εἶναι δὲ προτιμώτερον νὰ ἔχη τις θέσιν μικρὰν καὶ νὰ ἐργάζεται καλῶς καὶ ἐπωφελῶς ἢ νὰ ἔχη θέσιν μεγάλην καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ, γινόμενος καταγέλαστος καὶ δὴ βλαβερός. «Ἵψηλῶ μὲν ζημία... τὸ ἐπὶ μικρῶν Ἰστασθαι, οἷον μεγάλῳ φωτὶ μικρὸν οἶκον αὐγάζοντα... Μικρῶ δέ, (αὐτῷ δηλονότι) ἀσφάλεια μικρὰ φορτίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ τοῖς ὑπὲρ δυνάμιν αὐτὸν ὑποθέντα, γέλωτὰ τε ὀφλισκάνειν ὄμου καὶ προτιθένα τὸν κίνδυνον» (Γρηγορίου Ναζιανζ. Ἀπολογία Β΄). Ὁ εὐσεβὴς λοιπὸν ἄνθρωπος ἀποβλέπει εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν, τὴν ἀρετὴν, ἣτις εἶναι ἀθάνατος, τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του καὶ κατ’ ἀκολουθίαν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα θὰ δώσῃ ὁ Κύριος εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους καὶ αὐξήσαντας τὰ ἠθικὰ χαρίσματα. Ὁ εὐσεβὴς χριστιανός, βριθὼν καὶ καταπλουτῶν ἀπὸ πράξεων ἀγαθῶν, θάλλει καὶ κομᾷ καὶ χλοάζει, ὡς τὰ δένδρα τὰ ἀείφυλλα καὶ ἀειθαλῆ, ὡς κατὰκαρπος ἐλαία. Ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία, ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Α΄, Ἰωάν. β΄ 7). Ὁ Ἱερὸς Βασίλειος σαφῶς λέγει ἐν τῇ αὐτῇ Ὀμιλίᾳ. «Πάλιν δυσγενὴς εἰ καὶ ἄδοξος, πτωχὸς ἐκ πτωχῶν, ἀνέστιος, ἀπολις, ἀσθενὴς, τῶν ὑφ’ ἡμέραν ἐνδεής, τρέμων τοὺς ἐν δυναστείᾳ πάντας, ὑποπτήσσαν διὰ ταπεινότητος βίου; Πτωχὸς γὰρ φησὶν οὐκ ὑψίσταται ἀπειλήν. Μὴ τοίνυν ἀπογνῶς σεαυτοῦ, μηδὲ ὅτι οὐδὲν ζηλωτὸν ἐν τῷ παρόντι σοὶ πρόσσεσι, πᾶσαν ἀγαθὴν ἀπορρίψῃς ἐλπίδα, ἀλλ’ ἀνάγαγε σεαυτοῦ τὴν ψυχὴν πρὸς τε τὰ ἦδη ὑπηρεγμένα σοὶ παρὰ Θεοῦ ἀγαθὰ καὶ πρὸς τὰ δι’ ἐπαγγελίας ὕστερον ὑποκείμενα» (Ὀμιλ. εἰς τὰ «Πρόσεχε σεαυτῷ»).

Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (†)

τοῦ Σοπωτοῦ, εἶχε καὶ ἕτερον κέντρον πνευματικόν, τὴν Μονὴν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ἀνεξάρτητον πάντοτε ἐκ τῆς Μονῆς Φανερωμένης - Σοπωτοῦ, ἀνιδρυθεῖσαν (ἔτος 1724) ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἀγριδίου μοναχοῦ Σ υ μ ε ὠ ν. Δι' αὐτῶν τῶν δύο ἐθνικῶν κέντρων, ἀλληλοβοηθουμένων καὶ συναγωνιζομένων εἰς τὸν κατάρτισμόν τῆς νεολαίας, ἐδιδάσκοντο οἱ δοῦλοι πῶς θὰ γίνουιν ἐλεύθεροι.

Ἡ Μονὴ τῶν Ἁγ. Θεοδώρων ἦτο τὸ κέντρον τῶν Φιλικῶν τῶν περὶ χωρίων καὶ δήμων, δι' οὗ μετεδίδετο ἡ κατ'ἠγήσει διατῆς ἐξομολογήσεως. Ὁ περιβόητος μοναχὸς Δ ο σ ῖ θ ε ο ς γέννημα μὲν καὶ θρέμμα τῆς Κερτέζης-Καλαβρύτων, ἀνάστημα ὅμως τῆς Μονῆς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ἦτο ἐκ τῶν ἐπαξίως δρώντων Φιλικῶν. Οὗτος, μαθητὴς ὢν τοῦ ἐκ Μεσολογγίου Παναγιώτου Παλαμᾶ, διδασκάλου τοῦ Γένους καὶ τῆς ἐν Ἀθῶνι Σχολῆς, συμπληρώσας τὰς σπουδὰς του ἐν Χίῳ, ἐδίδαξε τὸ πρῶτον ἐν Σοπωτῶ (ἔτ. 1801-1804) εἶτα (ἔτ. 1808) ἐν Σμύρῃ, τὸ δεύτερον ἐν Σοπωτῶ (ἔτ. 1809-1814), ἐν Καλαβρύτοις (1815-1823), ἐν Σοπωτῶ (ἔτ. 1823-1830) τὸ τρίτον, ἐν Ἁγία Βαρβάρα - Νωνάκριδος, ὡς οἰκοδιδάσκαλος τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Σωτηρίου Θεοχαροπούλου, καὶ τέλος ὡς διδάσκαλος (Γ. Παπανδρέου «Καλαβρυτινὴ Ἐπετηρὶς» σελ. 72 καὶ ἐξ.) τῆς γενετείας (1835) αὐτοῦ Κερτέζης. Μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἔπειτα διδάσκαλοι ἦσαν:

ὁ ἐκ Σοπωτοῦ Χαράλαμπος Λοντοτσακίρης, διδάσκαλος Σοπωτοῦ,

ὁ ἐκ Καλαβρύτων Προκόπιος Οἰκονόμου, μετέπειτα ἐπίσκοπος Ἄνδρου (ἔτ. † 1854),

ὁ ἐκ Στρεζόβης μοναχὸς καὶ ἱεροκλήρυξ Ἄνανίας († 1854), διδάσκαλος τῆς ἐν Λειβαρτζίῳ Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος,

ὁ ἐκ Σοπωτοῦ Ἰωάννης Σακελλαριάδης, διδάσκαλος ἐν Καρυταίνῃ,

ὁ ἐκ Χαλκιανικῶν διδάσκαλος πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει,

ὁ ἐκ Σοπωτοῦ Σπήλιος Οἰκονόμου Λοντοτσακίρης, διδάσκαλος ἐν Πάτραις,

ὁ ἐκ Πετσάκων ἱερομόναχος Δοσίθεος Ἀσημακίδης ἱεροκλήρυξ Ἀθηνῶν καὶ βραδύτερον ἐπίσκοπος (ἔτ. 1858-1885) Θηβῶν,

ὁ ἐκ Στρεζόβης Πανάγος Γεροφίλης ἀποθανὼν ὡς διδάσκαλος Βουκουρεστίου - Ρουμανίας, καὶ ἄλλοι.

Ἐκ τῆς ἰδίας Μονῆς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων καὶ τῆς Σχολῆς Σοπωτοῦ ἐξῆλθε καὶ ὁ ἐκ Λεχουρίου Βαρθολομαῖος Σωτηριάδης (ἔτ. 1815 - 1871) ἐπίσκοπος (ἔτ. 1866-1871) Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.

Ἡ διαρκὴς τῆς Μονῆς ἐπικοινωνία μετὰ τῶν Φιλικῶν τῆς ΚΠόλεως καὶ Ρωσίας μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ, σωζομένων εἰσέτι, ἐγγράφων καὶ κειμηλίων. Ὁ ἐκ Σοπωτοῦ ἀρχιμανδρίτης Ν ι κ η φ ὀ ρ ο ς, κατὰ τινὰ ἐνθύμησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 κώδικος τῆς Μονῆς, ἀῆλθεν ἀπὸ Μόσχας (τῆς Ρωσίας) εἰς τὴν μετὰ νοίαν του, τὴν Μονὴν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, τῇ 25ῃ Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1820, ἦτοι τὰς παραμονὰς τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς Ἐθνεγερσίας ἡ Μονὴ προσέφερε χρήματα, τροφὰς καὶ στρατιώτας διὰ τὰ

στρατόπεδα καὶ τὰς μάχας Λειβαρτζίου, Τριποτάμων, Δίβρης, Ποῦσι, Λάλα, Καλαβρύτων, Ὀμπλοῦ, Πουρναροκάστρου, Πατρῶν, καὶ ἄλλων μερῶν. Διὰ τὸ πρόχειρον καὶ ὀλιγοήμερον στρατόπεδον τῶν Τριποτάμων-Ψωφίδος, κατὰ τὸ τέλος τοῦ Μαρτίου τοῦ 1821 ἔστειλεν, ἡ μικρὰ αὕτη Μονή, περὶ τὰς τριακοσίας (300) ὀκάδας ἄρτου, ἑκατὸν (100) ἀμπότσες» κρασί, τυρὶ ἀνάλογον, λεβέτια, ὄπλα, δαμάλια καὶ ἄλλα. Ὁ ἴδιος ὁ Ἠγούμενος μετέφερεν εἰς Πάτρας, Πουρναροκάστρον καὶ Μονὴν Ὀμπλοῦ, ψωμί, κρασί καὶ διάφορα ἄλλα πρὸς εὐδωσιν τῶν ἐλληνικῶν ὄπλων. Ἀλλὰ καὶ χρήματα ἀνάλογα προσέφερε τὸ Μοναστήριον, κατὰ τὰ διασωθέντα ἐγγράφα τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, καὶ τῶν ὀπλαρχηγῶν τοῦ ἀγῶνος, ἡ καὶ ἄλλων Ἀρχῶν.

Δὲν ὑστέρησε οὐδὲ κατὰ τὴν μάχην τῆς Ἀκράτας. Ἡ ἀπόστασις δὲν ἠμπόδισε τοὺς μοναχοὺς νὰ μεταβοῦν καὶ νὰ στείλουν ὅ,τι ἐχειρίαζοντο οἱ ἀγωνισταὶ καὶ ὅ,τι ἴδύνατο νὰ προσφέρει ἡ Μονή.

Ὁ Ἐπίσκοπος Κ ε ρ ῖ ν ῖ κ η ς (=Καλαβρύτων) Π ρ ο κ ὀ π ῖ ο ς τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1823 ἔγραφε πρὸς τὸν «Πανοσιώτατον ἅγιον καθηγούμενον τῶν Ἁγίων Θεοδώρων... οἱ ἄρχοντες μὲ ὄλον τὸ στρατόπεδον τῆς ἐπαρχίας ἔχουν τοὺς Τούρκους ἀποκλεισμένους εἰς Ἀ κ ρ ᾶ τ α ν... Ἐπειδὴ δὲν ἔχουν φυσέκια καὶ κινδυνεύουν, ἀμέσως νὰ στείλῃς τρία (3) μουλάρια δυνατὰ μὲ ἀνθρώπους πιστοὺς εἰς Λεχοῦρι... νὰ φορτώσουν τὰ φυσέκια ὅπου εἶναι ἐκεῖ...».

Ὁ Γεώργιος Παπαδόπουλος ἡ Λεχουρίτης, ὀπλαρχηγὸς τοῦ δήμου Ψωφίδος, ἔγραφε πρὸς τὸν Ἰ ᾶ κ ω β ο ν:

«Ἁγιε καθηγούμενε, προσκυνῶ...εἶναι μεγάλη ἀνάγκη εἰς Ἀ κ ρ ᾶ τ α ν διὰ τζιμπιχανέ (=πολεμοφόδια). Οἱ ἀρχηγοὶ Ζαῖμπογλους καὶ Φωτῆλας μοῦ γράφουν γιὰ νὰ τοὺς προφθάσω τὸ ὀλιγώτερον μὲ χιλίους (1000) ντεστέδες (=φυσέκια)... Σοῦ φανερώνα νὰ στείλετε δύο (2) μουλάρια εἰς χωρίον... νὰ φορτώσουν τέσσερες (4) κασέλλες...διότι κινδυνεύει τὸ πᾶν τῆς Ἀ κ ρ ᾶ τ α ς...». (Βλέπε καὶ «Χελμὸς» ἔτ. 1952, Φεβρουάριος-Μάρτιος, περὶ τὴν μάχην τῆς Ἀκράτας).

Ἄλλ' εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἔπεμπεν ἡ Μονὴ καὶ ἔμψυχον ὕλικόν, ἦτοι τοὺς μονάζοντας ἐν αὐτῇ ἵνα καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός των, τοῦ λαλοῦντος εὐγλωττότερον πάσης ρητορικῆς τέχνης, ἐνθαρρύνωσι τοὺς ἀγωνιστάς. Δὲν ἔχομεν δυστυχῶς τὸν κατάλογον, μὲ τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ, τῶν γενναίων τοῦ Μοναστηρίου. Ὅλοι βεβαίως οἱ πατέρες τῆς Μονῆς ἠγωνίσθησαν διαφοροτρόπως κατὰ τὰ ἔτη τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὀλίγων ὅμως ἐσώθησαν, ἐπὶ τινῶν διπλωμάτων, τὰ ὀνόματα μόνον, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τὸ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ χωρίον τῆς γεννήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ τὰς μάχας εἰς ἃς ἔλαβον μέρος. Κατὰ τὰ διασωθέντα διπλώματα, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς, διὰ τοῦ Ἰπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τῇ 6ῃ Νοεμβρίου τοῦ 1845, ἠὺδόκησε (ἀριθ. πρωτ. 16.784) νὰ ἀπονεύμῃ ἀ ρ ῖ σ τ ε ῖ α χάλκινα εἰς τὸν προηγούμενον Π α φ ν ο ὕ τ ι ο ν καὶ τὸν Ἠγούμενον Μ α κ ᾶ ρ ῖ ο ν, «χειρογραφήσαντα» κατὰ τινὰ ἐνθύμησιν,

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

'Η χιλιετηρίς του 'Αγίου 'Ορους.

Συγχάνεις ετονίσθη από των στηλών της «Εκκλησίας» ή ανάγκη της αξιοποιήσεως και της εντόνου προβολής των πνευματικών θησαυρών του 'Αγίου 'Ορους. Διά τοῦτο και ἠσθάνθημεν ὄλωσ' ἰδιαίτερον χαρὰν διὰ τὴν εἶδησιν, ὅτι εἰς τὰς Καρνάς, πρωτεύουσαν τῆς μοναχικῆς πολιτείας, καὶ εἰς τὴν Λαύραν, ἣτις εἶναι ἡ πρώτη τῆ τάξει καὶ τῆ ἰδρύσει μονῆ, ἐσημειώθη ζωηρὰ κίνησις διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ κατὰ 'Ιούλιον τοῦ 1961 γενησομένου ἑορτασμοῦ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει χιλιετίας συνεχοῦς μοναστηριακῆς ζωῆς ἐν τῷ 'Αθῶ.

Ὁ ἑορτασμός οὗτος, πιστεύομεν, ὅτι ἐνδείκνυται νὰ προσλάβῃ χαρακτῆρα ὄχι ἀπλῶς Πανελληνίου, ἀλλὰ Πανορθόδοξον καὶ Παγκριστιανικόν. Διότι τὸ 'Αγιον 'Ορος εἶναι ὁ καθηγιασμένος χώρος τῆς ἑλληνικῆς γῆς — καὶ ὁ μοναδικὸς εἰς τὸν κόσμον ὀλόκληρον —, ὁ ἀναπεπταμένος εἰς τὰς θείας πνοάς· καὶ ὁπόθεν τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας, «ὠσεὶ αἶρας λεπτῆς», ἐξακολουθεῖ νὰ πνέῃ καὶ νὰ δροσίξῃ τὸν σύγχρονον πνευματικὸν αὐχμὸν. Καὶ σήμερον δὲ ἀκόμη, ὅτε ἡ «στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς» τοῦ Κυρίου ὁλοῦν ἐρημοῦται ἀπὸ διαβάτας, εἰς τὰς ἱστορικὰς καὶ ἀγίας τὸν Μονάς, ἐγκαταβιοῦν σεβάσμιοι μοναχοί, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀπαρνηθῆ ὀλοκληρωτικῶς τὸν κόσμον, καὶ ἐν «ἀπλότῃ καρδίᾳ» λατρεύουν ἀπερισπάστως τὸν Χριστόν.

Ὡς ὀρθότατα δὲ τονίζει ἡ ἐφημερὶς τῆς Θεσσαλονίκης «Μακεδονία», παρίσταται ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ν' ἀποπερατωθῆ ἡ ἤδη ἀρξαμένη ὁδὸς Θεσσαλονίκης - Ἀρναίας - Ἰερισσοῦ - Τρυπητῆς. Ἐπίσης δὲ νὰ κατασκευασθῆ νέα τοιαύτη Θεσσαλονίκης - Πολυγύρου - Σικιάς, καὶ νὰ συμπληρωθῆ καὶ ν' ἀνανεωθῆ τὸ ἐντὸς τῆς χερσονήσου παμπάλαιον ὀδικὸν δίκτυον. Δέον ἐπίσης νὰ διατεθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ποσὰ διὰ τὴν «βελτίωσιν τῶν ἀρχονταρικῶν - ξενόνων τῶν Μονῶν, τῶν προβλήτων τῶν ἀρσανάδων, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν καὶ περιποίησιν τῶν σκενοφυλακίων, τὴν διαρρύθμισιν τῶν βιβλιοθηκῶν, καὶ τὸν ἐν γένει ἐξωραϊσμὸν τῶν κτιριακῶν συγκροτημάτων τῶν ἱερῶν Μονῶν».

Τὸ 'Αγιον 'Ορος ἀποτελεῖ ἐθνικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν θησαυρὸν ἀνεκτίμητον. Καὶ ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ τερματισθῆ ὀριστικῶς ἡ ἐπιδειχθεῖσα μέχρι σήμερον ἐντελῶς κατὰκριτος ἀμέλεια καὶ ἀδιαφορία διὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο Παλλάδιον τοῦ 'Εθνους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Καὶ ὁ πανηγυρισμὸς τῆς χιλιετηριδος τοῦ 'Αγίου 'Ορους δέον νὰ προσλάβῃ τὴν αἴγλην καὶ τὴν ἀκτινοβολίαν, ἣτις προσήκει εἰς τὴν ἀκόλμητον αὐτὴν ἱερὰν ἐστίαν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἐχομεν δὲ στερρὰν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Κυβερνησις καὶ ὁ θερμοεργὸς ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θεσκευμάτων ὑπουργὸς κ. Βογιατζῆς θὰ υἰοθετήσουν τὰς ἀπόψεις αὐτάς· καὶ ὅτι θὰ κινητοποιήσουν καὶ θὰ

ἐν ἔτει 1782 τὸν ὑπ' ἀριθ. 18 κώδικα τοῦ Μοναστηρίου, ὡς «μεθεξάντας τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἡρωϊκοῦ Ἀγῶνος».

Τῇ 25ῃ Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1846 ἐκδίδονται (ἀριθ. πρωτ. 11.825) διπλώματα, διὰ χαλκᾶ ἀριστεία εἰς τοὺς:

1. Πολύκαρπον, πνευματικόν,
2. Χριστόφορον, ἱερομόναχον,
3. Βαρθολομαῖον, ἱεροδιάκονον,
4. Ἰωσήφ, ἱεροδιάκονον,
5. Γερμανόν, μοναχόν, καὶ
6. Πελάγιον μοναχόν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μετὸν αὐτὸν ἀριθμὸν πρωτοκόλλου, ἐκδίδονται καὶ ἄλλα διπλώματα, χαλκῶν ἀριστοτελείων, διὰ τοὺς «μεθεξάντας τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀγῶνος» ἦτοι:

7. Χρῦσανθον, κτήτορα, κατ' ἐνθύμησιν, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12 κώδικος,
8. Παγκράτιον,
9. Γεράσιμον,
10. Βενέδικτον, καὶ
11. Δαμιανόν, κτήτορα τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6 κώδικος, χωρὶς ν' ἀναγράφωνται οἱ πνευματικοὶ βαθμοί, τὰ ὀφείκια ἢ ἄλλα ἰδιότητες αὐτῶν.

Ὁ ἀποστείλας πολεμοφόδια εἰς τὴν μάχην τῆς Ἀκράτας (ἔτ. 1823) καὶ ἡγούμενος κατὰ τὸ ἔτος 1823 Ἰάκωβος δὲν φέρεται εἰς τὸν ἄνω κατάλογον,

διότι, κατὰ τινὰ ἐνθύμησιν τῆς Μονῆς ἦτο «μακαρίτης» πρὸ τοῦ 1828. Ἐπίσης δὲν φέρεται ὡς λαβῶν ἀριστείων οὐδὲ ὁ κομίσας, ἐκ μέρους τοῦ Ἡγουμένου, τῇ 21ῃ Μαΐου τοῦ 1821 εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τριποτάμων «τουφέκια» καὶ ἄλλα, Παρθένιος. Ἀνευρίσκομεν τοῦτον ἡγούμενον κατὰ τὸ ἔτος 1835. Εἶδεν οὗτος τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέραν, δὲν ἔζησεν ὅμως ἵνα λάβῃ καὶ τὸ δίπλωμα τοῦ Ἀγῶνος. Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ ἐκτίμησις πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῶν Κολοκοτρωναίων ἦτο ἀπεριόριστος. Τὰ «γεννήματά του» ὁ Ἰωάννης Θεοδώρου Κολοκοτρώνης, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τινος σωθέντος σημειώματος αὐτοῦ τοῦ ἔτους 1826 (Αὐγούστου 21) γραφέντος ἐν Ἀστρει, εἶχε συναθροίσει καὶ ἀποθηκεύσει εἰς «τὸ μαγαζὶ» τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγίων Θεοδώρων. Παρακαλεῖ ἐνυπογράφως «ἅπαντας τοὺς διαβαίνοντας» ἐκ τῆς Μονῆς «πολιτικὸς καὶ στρατιωτικὸς», ὅπως ἀφήνουν τὴν Μονὴν «ἀπείραγον καὶ ἀνενόχλητον εἰς τὸ παραμικρόν». Προσέτι ὡς σημειωθῆ ὅτι ὁ Μακάριος τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου (ἔτ. 1843, Μάρτιος) «τοῦ ἐνδόξου προμάχου καὶ ἥρωος τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος» Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, κατὰ τὸ ἀνέκδοτον μέχρι σήμερον ψήφισμα τοῦ Συμβουλίου τῆς Μονῆς, ἦτο Καθηγούμενος, οἱ δὲ Παφνούτιος καὶ Πολύκαρπος ἦσαν σύμβουλοι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Πρωθιερεὺς

επιστρατεύσουν όλες τις ύφισταμένες δυνάμεις, να ο πανηγυρισμός ούτος αποβή, όχι απλώς άφρογος και άρτιος, άλλ' αυτόχρονα λαμπρός και ιστορικός.

Να παύσουν αι βαρβαρότητες.

Τό Κυπριακόν ζήτημα, ως άλλως τε προεβλέπετο, περιπλέκεται και πάλιν. Και τοῦτο, διότι άπλοστάτα οί "Αγγλοι Συντηρητικοί οὐδέποτε έσκέφθησαν να υιοθετήσουν μίαν εύπρεπή και τιμίαν λύσιν του, αποδίδοντες τήν έλευθερίαν εις τούς αδελφούς μας Κυπρίους.

Τοιούτου είδους εξάρσεις δέν είναι δυστυχώς νοηται εις τούς αποικιοκράτας. Και μία υπήρξεν ή άμετακίνητος πρόθεσις των. Να διαιωνίσουν τήν ανεπιθύμητον δεσποτειαν των και να κατοχυρώσουν, διά παντός τρόπον, τά υλικά των συμφέροντα. Προς τοῦτο, δέν έδίστασαν πρό πάσης άσχημίας και δολοπλοκίας, και τά πάντα έτέθησαν εις ενεργειαν. Και φυλακίσεις και άγχόνα και δεινροτομία και ψεύδη και ή φαρμακερά τοῦ 'Ιάγου μέθοδος. Διότι εις τόν Δυτικόν κόσμον ή έλευθερία δέν νοείται άτυχώς ως θεός Νόμος. Οὔτε και ως αναφαίρετον και υπέρτατον δικαίωμα τοῦ ανθρώπου τοῦ πλασθέντος κατ' εικόνα και όμοίωσιν τοῦ Θεοῦ. 'Αλλ' ως πολιτική μόνον τούτη.

Καιρός δέ είναι, πιστεύομεν, οί διαβουκολούμενοι Τούρκοι να παύσουν παριστάνοντες τήν άγριαίνουσαν θάλασσαν και έκτροπέομενοι εις προγραμματισμένους βανδαλισμούς και εις άπαράδεκτους και άνάνδρους— έκ τοῦ ασφαλούς—βαρβαρότητας και λεηλασίας. Και ανανήφοντες, να θέσουν τέρμα όριστικόν εις τās μηχανορραφίας τών αποικιοκρατῶν, τών όποίων πολιτική είναι τó «διαίρει και βασιλευε». 'Αλλως τε έχει και ή ύπομονή τά όρατά της. Με βάση δέ τόν άμειβαίον, άνυπόκριτον και βαθόν σεβασμόν τών δικαιωμάτων και τών συμφερόντων τών δύο λαών μας, απολακτίζοντες πās αν αποκριτικήν διαιτησίαν τρίτων, να χωρήσωμεν προς μίαν ειλικρινή συνεννόησιν. Τό Αιγαίον δέν πρέπει να χωριζή, άλλα να ενώνη τούς δύο λαούς μας.

'Ας σταματήσουν δέ άμέσως και αι έσωτερικαι διχογνωμιαί και διαστάσεις, αι όποια έσχάτως ανεφάνησαν εν Κύπρω, και αι όποια καταπικραίνουσι πās ελληνικήν ψυχήν. 'Αποτελεί προδοσίαν τοῦ άγώνος και ύβριν προς τó άγιον μαρτύριον τώσων ενγενῶν Κυπρίων εφήβων πāsα διαίρεσις και πāsα ιδεολογική διάστασις, ή όποια μεταβάλλουσα τούς έγκεφάλους εις κατεφυγμένα οδσίαις, χωρίζει και διαιρεί όμοίωμον αδελφούς. Και προς τήν κατεύθυνσιν αὐτήν, ως εξαντλήση όλον τó αναμφισβήτητον κϋρός του ο 'Εθνάρχης Μακάριος.

Μέγας έννευρισμός.

Τό όργανον τών εν 'Ελλάδι 'Ρωμαιοκαθολικῶν έχρησιμοποίησεν έσχάτως όλως άήθη γλώσσαν δι' ιδεολογικούς άγώνας. Τοιοτοτρόπως δέν έδίστασε να χαρακτηρίση ως «ανέντιμα», ως «ανανδρία», ως «συνκοφαντίας» και ως «δυσπαρογραφήματα (!)» φυλλάδια, τά όποια ως μόνον σκοπόν έχουν να προσφυλάξουν τó 'Ορθόδοξον ποίμνιον από τοῦ μεγάλου κινδύνου τής Ούνίας.

Νομίζομεν, ότι ή έτερόδοξος συνάδελφος έπαθε μέγαν έννευρισμόν και άπώλεσεν οῦ μόνον τήν ψυχραιμίαν της, άλλα και τó αισθημα τής πνευματικής πραγματικότητας. Διότι ποίον εκ τών δύο είναι ανέντιμον; Τό να προσφυλάσσουν έαυτούς οί 'Ορθόδοξοι από τοῦ κινδύνου τής Ούνίας ή τó να παρουσιάζονται οί 'Ρωμαιοκαθολικοί με 'Ορθόδοξον σχήμα και ένδυμα, δια να παραπλανοῦν τούς άφελείς; 'Η μήπως πιστεύει ή «Καθολική», ότι ήτο άρμόζουσα ή έναντι τής Θεολογικής Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν στάσις τοῦ Πάπα και τοῦ νέου άρχηγού τής εν 'Ελλάδι Ούνίας; 'Η μήπως άποτελεί τó άκρον άωτον τής ειλικρινείας τó να ύποστηρίξη ή εφημερίς αὐτή, ότι μία όρωμαιοκαθολική λιτάνευσις, — τής όποιας δυστυχώς μετέχον επιπολαιώς και τινα έπιφανή μέλη τής 'Ορθόδοξου 'Εκκλησίας— δύναται να παράσχη «πνευματικήν άφέλειαν» εις τās 'Ορθόδοξους 'Αθήνας και να άποτελέση «μεγίστην τιμήν δια τήν ένδοξον πόλιν τής Παλλάδος»;

'Αρρήκτους δεσμούς.

Οί τρεις Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί 'Αρχιερείς, οίτινες μετά τοῦ πρωτοπροεβυτέρου Κ. Μωραϊτάκη αντιπροσώπευσαν τήν 'Ελληνικήν 'Εκκλησίαν εις τόν εν Μόσχα έορτασμόν, επί τή συμπληρώσει τεσσαρακονταετίας από τής επαναστάσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, έπιστρέφαντες εις 'Ελλάδα έχουν εκθέσει ήδη τά τής άποστολής αὐτῶν εις τήν 'Ιεράν Σύνοδον και έχουν δεχθῆ τά δικαία συγχαρητήρια αὐτῆς δια τήν σύνεσιν, τήν όποίαν οὔτοι επέδειξαν κατά τήν πραγματοποίησιν τής λεπτής, όντως, άποστολής των.

Δέν ύπόχει άμφιβολία, ότι ή συμμετοχή πāsών τών 'Ορθόδοξων 'Εκκλησιῶν εις τόν έορτασμόν τούτον συνετέλεσεν εις τήν μεγαλυτέραν σύσφιγξιν τών αδελφικῶν δεσμῶν, οί όποιοι συννοῦσι τās 'Ορθόδοξους 'Εκκλησίας. Και τοῦτο είναι όλως εδχάριστον, διότι αναμφιβόλως ή 'Ορθοδοξία, διαφωλάξασα άλλόβητον και άκεραίαν τήν Εδαγγελικήν αλήθειαν και τήν παράδοσιν τής αρχαίας 'Εκκλησίας, άποτελεί τήν μεγίστην εν τῷ κόσμῳ πνευματικήν δύναμιν, ήτις θα ήδύνατο να επαναφέρη τήν παραπαίουσαν ανθρωπότητα εις τήν εδθεϊαν οδόν.

'Αλλ' εκείνο, τó όποιον πρέπει να μās χαροποιήση όλως ιδιαίτέρως, είναι ότι αι διάφοροι 'Ορθόδοξοι αντιπροσωπεΐαι μετ' αισθημάτων ειλικρινούς χαρᾶς και αγαλλιόσεως ήκουσαν τήν προσφώνησιν τοῦ Μακ. Πατριάρχου 'Αντιοχείας κ. 'Αλεξάνδρου. Αὐτή, — καθορίσασα προς τοίς άλλοις και τήν ιεραρχικήν εν τή 'Ορθοδοξία θέσιν εκάστης τών επί μέρους μεγάλων 'Εκκλησιῶν αὐτῆς, από τοῦ αποτελούντος τήν κορυφήν τής 'Ορθοδοξίας Οικουμενικοῦ Πατριαρχείου μέχρι τοῦ πέμπτου κατά σειράν Πατριαρχείου Μόσχας —, δέν έγένετο μόνον ρωσιστί, άλλα και εις τήν ελληνικήν γλώσσαν, ως τήν γλώσσαν τών Εδαγγελίων. Κατ' αὐτόν τόν τρόπον διεκηρύχθη δια μίαν άκόμη φοράν, ότι ή 'Ορθοδοξία έχει άρρήκτους δεσμούς με τó ελληνικόν πνεῦμα και με τήν ελληνικήν γλώσσαν, ήτις υπήρξε τó σπουδαιότερον αὐτῆς όργανον εκφράσεως και άκτινοβολίας.

Ἄξιον προσοχῆς.

Ὁ Χρυστόφ, εἰς προσφάτους δηλώσεις αὐτοῦ, γενομένας ἐν Βουλγαρία, ἀνεκίνησε τὸ λεγόμενον Μακεδονικὸν ζήτημα. Βεβαίως, τοῦτο οὐδόπως ἐκπλήττει ἡμᾶς, διότι παρόμοιαι ἀνακινήσεις πολλάκις ἔχουν γίνεαι εἰς τὸ παρελθόν.

Ἄλλ' ὅμως, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν τὰ μεγαλομανῆ ὄνειρα καὶ σχέδια τῶν βορείων γειτόνων μας εἶναι καθαρῶς οὐτοπιστικά, ἡμεῖς ἔχομεν καθήκον νὰ φροντίζωμεν, παντὶ τρόπῳ, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν κατοικῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο, εἶναι ἄξιον ἰδιαίτερας ἐξάρσεως τὸ ὅτι μίᾳ ἐκ τῶν πρώτων ἐπιδιώξεων τοῦ νέου Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὡς ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸν ὅτυπον, θὰ εἶναι ἐκείνη, ἣτις ἀφορᾷ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου καὶ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τοῦ ἐφημεριακοῦ μας κλήρου.

Ἰδίως ἡ σκέψις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅπως οἱ νεοχειροτονοῦμενοι ἱερεῖς ἀμειβῶνται ἱκανοποιητικῶς καὶ ὑπηρετοῦν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πενταετίαν εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχάς, εἶναι ἀξία ἰδιαίτερας προσοχῆς. Ἐὰν ἡ σκέψις αὕτη ἐπραγματοποιεῖτο, οὐ μόνον αἱ ἀκριτικά περιοχὰ δὲν θὰ ἀπεξενούντο τῶν καλῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ ἡ λοιπὴ Ἑλλὰς βραδύτερον θὰ ἀπέκτα πεπειραμένους ἱερεῖς, δοκιμασθέντας εἰς τὸ ἐν ταῖς περιοχαῖς ταύταις ποιμαντικὸν ἔργον.

Πάντως ἐξυπακούεται, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς τῶν ἱερέων τούτων εἶναι ἀρρήτως συνφασμένη μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἱκανοποιητικῆς βελτιώσεως τῶν ἐφημεριακῶν ἀποδοχῶν, διὰ τὴν ἀρίστην λύσιν τοῦ ὁποίου ἀόκνους προσπάθειαι καταβάλλει ὁ Μακαριώτατος Προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

«Ἡ ἀγαλλίασις τῆς ἀναστάσεως».

Χαίρομεν ὅλως ἰδιαίτερος, διότι διαρκῶς παρουσιάζονται νέα περιπτώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ὁ θαυμασμός καὶ ἡ κατανόησις, μὲ τὴν ὁποίαν πολλοὶ ξένοι βλέπουν τὴν Ὁρθόδοξον διδασκαλίαν περὶ θεώσεως τῆς ζωῆς καὶ περὶ συμμετοχῆς ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου εἰς τὴν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

Τοιοντοτρόπως πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν ὁ Πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς Συνομοσπονδίας τῶν «Συνδέσμων Νεολαίας διὰ τὸν ἀγωνιστικὸν Χριστιανισμόν» κ. Arno Pagel εἰς ἓν ἄρθρον του ἐν τινι γερμανικῶν περιοδικῶν ἐξάγει τὸν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐορτασμὸν τοῦ Πάσχα, τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ τρέχον ἔτος παρηκολούθησεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

«Ἡ ἀγαλλίασις τῆς Ἀναστάσεως, γράφει, φαίνεται εἰς τοὺς ὑπερόχους ὕμνους... Διὰ τοῦ θανάτου ἐνικήθη ὁ θάνατος. Ἡ δημιουργία ἠλευθερώθη ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ ἐκλήθη εἰς τὴν ἀνακαινίσιν τῆς αἰωνίου ζωῆς. Τοιοντοτρόπως ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως δὲν εἰσέχεται μόνον εἰς ἐκάστην ἐπὶ μέρος χριστιανικὴν καρδίαν. Καὶ πᾶσα ἡ Κτίσις δέον νὰ μετᾶσχη αὐτῆς.

Πόσον ἔσοχα εἶναι αὐτὸ τὸ πλάτος, αὐτὸ τὸ πλήρωμα καὶ αὐτὴ ἡ χαρὰ τοῦ μηνύματος τῆς Ἀναστάσεως! Περὶ «ἀποβολῆς τοῦ μυθικοῦ στοιχείου» («Entmythologisierung») δὲν δύναται νὰ γίνεαι λόγος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην, ἣτις ἐξ ὁλοκλήρου ζῆ ἐν τῇ ἀγαλλιάσει τῆς Ἀναστάσεως! Οὐδὲν πρόβλημα ἀποτελεῖ ὁ κενὸς τάφος. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει διὰ τὰς σωματικὰς ἐμφανίσεις τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν βλέπομεν τὸ Σύμπαν, τὸ Πᾶν, τὸν Κόσμον, ἐκ τῆς φθορᾶς νὰ σπεύδουν πρὸς τὴν Μεταμόρφωσιν, πρὸς τὴν Καινὴν Κτίσιν καὶ Δημιουργίαν, πρὸς τὴν πλήρη συμμετοχὴν εἰς τὸν βίον τοῦ Χριστοῦ».

Ὁ Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ἡ εἰς ἐπαρχιακὴν ἐφημερίδα ὄρθεισα ἰδέα, διὰ τῆς ὁποίας τονίζεται, ὅτι ἡ ἐκ τῶν νέων ἐκλογῶν προελθοῦσα Βουλὴ πρέπει νὰ τιμῆσιν τὸν Πρῶτον Πρόεδρον αὐτῆς, τὸν Βρεσθένη Θεοδώρητον, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς προτομῆς του ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς συνεδριάσεως τοῦ Κοινοβουλίου, εὐρίσκει ἡμᾶς ἀπολύτως συμφώνους.

Ἀσφαλῶς, ὁ Βρεσθένης Θεοδώρητος ὑπῆρξε μίᾳ τῶν ἐπιφανεστέρων προσωπικοτήτων τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἡμῶν ἀγῶνος. Οὗτος συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν νίκην τοῦ Βαλτετίου καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων παράδοσιν τῆς Τριπολιτσᾶς. Δι' αὐτὸ ἡ Ἀ' Πελοποννησιακὴ Γερουσία τὸν ἐτίμησε καὶ τὸν ἀνηγόρευσε πρόεδρον αὐτῆς καὶ τοῦ Βουλευτικοῦ.

Ὅθεν τὴν μνήμην τοῦ Θεοδώρητου δὲν πρέπει νὰ καλύπτῃ ἡ παγερὰ πλᾶξ τῆς λήθης τῆς Μονῆς Πετράκη, ἐνθα ἐτάφη, καὶ ἡ ἀγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους. Ἡ νέα Βουλὴ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τῆς τὸ εἰς αὐτὴν διαβιβασθέν σχετικὸν ἔγγραφο, τὸ ὁποῖον πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀπέστειλεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητεῖτο ἡ προβολὴ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου. Ἀτενίζοντες τὴν σεπτήν του μορφήν οἱ βουλευόμενοι θ' ἀναλογίζονται, ὅτι ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ἱερῶν θυσιαστηρίων καὶ τὴν πτέρυγα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας του ἐπέζησεν τῆς στυγνῆς του δουλείας τὸ ἔθνος. Καὶ θὰ ἐμπνέωνται ἐσαεὶ βουλευμάτα κεδνὰ καὶ ὑψηλόφωνα καὶ εὐλαβῆ.

«Ἡ μεγάλη μυσταγωγός».

Μετὰ πολλοὺς αἰῶνας περιφρονήσεως τῆς βυζαντινῆς τέχνης ὑπὸ τῶν Λυτικῶν, ἡ ἔρευνα τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων ἀποκατέστησε ταύτην εἰς ὑψηλὸν θρόνον δόξης καὶ τιμῆς. Τοιοντοτρόπως ὁ Γάλλος καθηγητὴς καὶ ἀκαδημαϊκὸς Charles Diehl εἶχε διακηρύξει πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ὅτι ἡ χριστιανικὴ βυζαντινὴ τέχνη «ἐλαμψε μὲ μίαν ἀσύγκριτον λάμψιν καὶ ἠκτινοβόλησεν εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον» καὶ τοιοντοτρόπως κατέστη «ἡ μεγάλη μυσταγωγὸς ὄλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου».

Ἄλλ' οἱ Γάλλοι τὴν ἀλήθειαν ταύτην, τὴν ὁποίαν θεωρητικῶς ἤκουσαν διακηρυττομένην ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν ἐπιστημόνων, ἔχουν σήμερον τὴν πολύτιμον εὐκαιρίαν νὰ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Κατά την συνεδρίαν τῆς 16ης παρ. μηνός ἡ 'Ι. Σύνοδος ἀπεφάσισεν, ὡπως ζητηθῆ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως ἡ συμμετοχή ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου Θεατρικῶν καὶ Κινηματογραφικῶν ἔργων.

— Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 27ης Μαΐου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς ἀρχηγοῦ τῆς ἐξ Ἱεραρχῶν Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἐν Μόσχᾳ ἑορτὰς τοῦ Πατριαρχείου, παρέσχε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πληροφορίας περὶ τῶν λαβόντων χώραν ἐν Μόσχᾳ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τούτων. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας καὶ τὰ συγχαρητήρια Αὐτῆς πρὸς τοὺς μετασχόντας τῆς Ἀντιπροσωπείας Σεβ. Συνοδικούς Ἀρχιερεῖς διὰ τὴν δεξιάν ἐκπροσώπησιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

— Τῇ 30ῇ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπέκρινε σχέδιον ἐγγράφου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Ἀμύνης, συνταχθέν, Συνοδικῇ Ἐντολῇ, ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος καὶ Μαρωνείας κ. Τιμοθέου, δι' οὗ ζητεῖται ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῆς στρατιωτικῆς θητείας τῶν μελλόντων νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου Φοιτητῶν τῆς Θεολογίας, Σπουδαστῶν Ἐκκλησιᾶς Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων, ὡς καὶ Μοναχῶν.

τὴν γνωρίσουν κατὰ τρόπον ἄμεσον καὶ ἐποπτικὸν εἰς τὸ τμήμα τῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρου, τὸ ὁποῖον διὰ πρώτην φορὰν παρουσιάζει μίαν ἐκθεσὴν ἔργων παλαιοχριστιανικῆς καὶ βυζαντινῆς τέχνης. Τοιοῦτοτρόπως, ὡς ἐλέχθη, τὸ περίφημον παρισινὸν μουσεῖον προσφέρει εἰς τοὺς ἐπισκέπτας μίαν σοφὴν ἐκλογὴν σπανίων ἔργων τέχνης καὶ τοὺς ἀναγκάζει νὰ σκεφθοῦν τὸ τί ὀφείλει ὁ πολιτισμὸς τοῦ Ἀντικοῦ κόσμου εἰς τὰς δημιουργίας τοῦ Βυζαντίου.

* Ἀξιόμιμητον παράδειγμα.

Ἐν τῷ χωρίῳ Πλάτῃ τῆς περιοχῆς τῆς Ὁρεστιάδος ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος καὶ ὁ διδάσκαλος, διὰ τῶν πεφωτισμένων αὐτῶν νοουθεσιῶν, ἐπεισαν τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου νὰ ἀναλάβουν προθύμως διὰ προσωπικῆς ἐργασίας καὶ προαιρετικῆς εἰσφορᾶς τὴν ἀνέγερσιν εὐρυχώρου ἱεροῦ Ναοῦ, καθ' ὅσον τὸ χωρίον ἔστερεῖτο παντελῶς τοιούτου. Τοιοῦτοτρόπως ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος ἡ Πλάτῃ ἀπέκτησε περικαλλέστατον ναόν, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον καὶ τὸν ὁποῖον θαυμάζουν οἱ κάτοικοι τῶν πέριξ χωρίων.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ περι ὧν ὁ λόγος Προέδρου καὶ διδασκάλου τῆς Πλάτῃς δὲν ἀποδεικνύει μόνον τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐν τῷ χωρίῳ ἐπιφανῆ θέσιν καὶ λαμπρὰν ἀκτινοβολίαν αὐτῶν, ἀλλ' ἀποτελεῖ καὶ ἀξιόμιμητον παράδειγμα. Ἐὰν ὅλοι οἱ δημοδιδάσκαλοι καὶ οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων ἐργάζοντο μετὰ παρομοίου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγάπης

— Τῇ 10ῇ Ἰουνίου ἐπεσκέφθη τὴν Ἱ. Σύνοδον καὶ μετέσχε τῆς συνεδρίας Αὐτῆς ὁ νέος Ὑπουργὸς Ἱεροσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆς. Τὰ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ λεχθέντα δημοσιεύομεν ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος τεύχους.

— Ὑπὸ τῆς Ἱεραῶν Συνόδου ἐξεδόθη ἡ κάτωθι διαμαρτυρία διὰ τοὺς νέους βανδαλισμοὺς τῶν Τούρκων ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου:

«Εἰς νέας σκληρὰς δοκιμασίας ὑπεβλήθη καὶ πάλιν τὰς τελευταίας ἡμέρας ταύτας ὁ Ἑλληνικὸς Χριστιανικὸς λαὸς τῆς Κύπρου.

Στίφη Τούρκων ὠθούμενα ὑπὸ φανατισμοῦ καὶ μισαλλοδοξίας προέβησαν, βάσει ὀργανωμένου καὶ προμελετημένου σχεδίου, εἰς ἀνατριχιαστικὰ βιαιοπραγίας εἰς βάρος τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν Ἑλλήνων τῆς Λευκωσίας καὶ τῆς Λάρνακος.

Ὁ φόνος ἀθῶν καὶ ἀνυπερασπίστων ἀνθρώπων, ὁ ἐμπρησμός καταστημάτων καὶ ἡ λεηλασία περιουσιῶν ἀποτελοῦν τὰ ἐπισήμως βεβαιωθέντα ἐγκλήματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐξεγείρεται ἡ συνείδησις παντὸς φιλελευθέρου καὶ πολιτισμένου ἀνθρώπου καὶ τὰ ὁποῖα, ἐνθουμίζοντα σκοτεινοὺς παραγωγμένους αἰῶνας, εἶναι ἀπαράδεκτα εἰς τὴν ἐποχὴν μας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, διεγερθεύουσα τὰ

πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀσφαλῶς ἡ πνευματικὴ στάθμη τῶν ἑλληνικῶν χωρίων θὰ ἦτο πολὺ ὑψηλότερα.

«Ὁ Ποιμὴν ὁ Καλός...»

Τὸ περιοδικὸν «Πάνταως», ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἐδημοσίευσεν προσφάτως τὸ ἐξῆς σχόλιον διὰ τὸν Μακαριώτατον Προκαθήμενον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

«Ἡ φήμη τοῦ θεοφιλοῦς βίου καὶ τῶν θεαρέστων ἔργων τοῦ στοργικοῦ Ποιμένου καὶ ἐμπνευσμένου Πρωθιεράρχου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας κ. Θεοκλήτου φέρεται ὑπόπτερος καὶ πέραν τῶν ὄρων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ Πατρίδος, πληροῦσα τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας πάντων τῶν ἐν τῇ ξένη διαβιούντων Ἑλλήνων μεγάλης ἐν Κυρίῳ χαρᾶς.

Ὁ Ποιμὴν ὁ καλός — κατὰ τὴν ῥῆσιν τοῦ Κυρίου — γινώσκει τὰ ἑαυτοῦ πρόβατα καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ἀλλὰ καὶ γινώσκειται ὑπὸ τῶν ἰδίων προβάτων καὶ τὰ ἴδια πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ...»

Ὑπὸ τοιαύτας Ποιμαντικὰς προϋποθέσεις θὰ συνεχίσῃ καὶ πάλιν τὰς ὑπὲρ καταρτίσεως καὶ ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τοῦ ἐν Ἑλλάδι Ἱεροῦ Κλήρου θεαρέστους προσπαθείας Του ὁ Ποιμὴν ὁ Καλός παρὰ τῇ μόλις ὑπὸ τῆς ψήφου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀναδειχθεῖσα εὐσεβεῖ Κυβερνήσει τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, διὰ τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τὸ Μεγαλεῖον τῆς ὁποίας ὁ Ἑλληνικὸς Κλήρος προσέφερε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρει ὑπερτάτας θυσίας καὶ ἀπαραμίλλους ὑπηρεσίας..»

αισθήματα του πληρώματος αυτής, καταγγέλλει εις τὰς ἀδελφὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τὰς ἀποτροπαίους πράξεις τῶν Τούρκων τῆς Κύπρου, διαμαρτύρεται κατὰ τὸν ἐντονώτερον τρόπον καὶ ζητεῖ ὅπως αὐταὶ ἀσκήσουν ἅπασαν τὴν ἐπιρροήν των διὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν ἐγκλημάτων τούτων καὶ τιμωρίαν τῶν ἐνόχων.

Σὺν τούτοις ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπικαλεῖται τὴν παρὰ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ἐπίσχυσιν τοῦ δοκιμαζομένου ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου καὶ εὐχεται, ὅπως ταχέως ἀνατελειωσι δι' αὐτὸν ἡμέραι ἐλευθερίας, χαρᾶς καὶ εἰρήνης».

—Σχετικὸν πρὸς τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην εἶναι καὶ τὸ διάγγελμα, ὅπερ ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου» (Π.Ε.Α.Κ.). Τὸ διάγγελμα τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Αἱ ἀπὸ ἐτῶν συνεχιζόμεναι ἐγκληματικαὶ ἐνέργειαι τῶν Τούρκων εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, τῆ ὑποδανλίσει τῶν Ἀγγλων κυριάρχων καὶ τῆ ἀνοχῆ τῆς ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως, ἀπεκορυφώθησαν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας διὰ τῶν σφαγῶν καὶ τραυματισμῶν ἑκατοντάδων Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, ὡς καὶ διὰ τῶν ἐμρησμοῦν καὶ λεηλασιῶν τῶν περιουσιῶν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρῖα τῆς Κύπρου.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς γνωρίζει πολὺ καλῶς, ὅτι αἱ ἐγκληματικαὶ αὐταὶ ἐνέργειαι, ὑποκινούμεναι ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἀγκύρας, ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ δημιουργήσουν τὴν κατάλληλον ψυχολογίαν παρὰ τῆ ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἡ παρουσία ἐν Κύπρῳ τῶν Ἀγγλων δυναστῶν εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἀποσόβησιν ἑλληνοτουρκικῆς συρράξεως. Εἶναι ὁμως πολὺ πεπαλαιωμένοι αἱ ἀγγλικά αὐτὰ μέθοδοι τῆς δολοπλοκίας καὶ τῶν ἐγκλημάτων.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐκ παραδόσεως φιλειρηνικός, ἀλλὰ εἰθισμένος νὰ ἀγωνίζεται νικηφόρως διὰ τὴν ἐλευθερίαν, αἰσθάνεται ἐξαντληθὲν καὶ τὸ ἔσχατον ποσοστὸν τῆς ἰσβείου ὑπομονῆς του.

Εἶναι ἐνδεχόμενον, ἐνῶ οἱ Ἀγγοὶ καὶ οἱ Τούρκοι ὑποθέτουν ὅτι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προβαίνουν εἰς τὰς μεσαιωνικὰς ἐγκληματικὰς πράξεις των, νὰ δημιουργηθῇ τοιαύτη κατάστασις ἐν τῇ ἀνατολικῇ Μεσογείῳ, ἣν θὰ καθίσταται ἀδύνατον νὰ συγκρατήσῃ πλέον οὐδεὶς. Θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουν οἱ πάντες, ὅτι οἱ Ἕλληνες ὅπου δήποτε τοῦ κόσμου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, ὑπομένουν καὶ σιωποῦν, ἀλλὰ ὅταν ἐπιστῇ ἡ στιγμή τῆς δράσεως γνωρίζουν καλῶς νὰ ἀγωνίζωνται καὶ νὰ νικοῦν ἀντὶ οἰασδήποτε θυσίας.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς οὐδέποτε πτοηθεὶς εἰς τὴν μακροαῖνα ἱστορίαν του ἀπὸ ἐκβιαστικὰς ἐνεργείας, διακηρύσσει διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν βαθεῖαν πίστιν του καὶ τὴν πλήρη συμπαράστασίν του εἰς τὴν δικαίαν ὑπόθεσιν τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων, ὑπὲρ τῆς εὐδοξίας τῆς ὁποίας εἶναι στερορῶς ἀποφασισμένος νὰ ἀγωνισθῇ δι' ὄλων του τῶν δυνάμεων.

Ἰ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τῆ 28ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος προήδρευσε συνεδρίας τῆς ἐποπτευούσης τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς.

— Τῆ 30ῃ Μαΐου τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθησαν ὁ Ναύαρχος ἐ. ἀ. κ. Μουσοῦλας μετὰ τοῦ κ. Σοφιανοῦ. Αὐθημερὸν ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Παπαρρηγόπουλον, τὸν ἐν Ἀμερικῇ Πρεσβύτερον κ. Γκάλη καὶ τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μέγαν, συνοδευόμενον ὑπὸ Ἐπιτροπῆς Σιατιστέων.

— Τῆ 31ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθη ὁ ἐν Ἀθήναις Πρεσβυτῆς τῆς Ρουμανίας. Τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθη ὡσαύτως ὁ Κοσμητῶρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Κονιδάρης.

— Τῆ Κυριακῇ 1ῃ Ἰουνίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος παρέστη εἰς ἑορτὴν ἐπὶ τῇ 36ῃ ἐπετείῳ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Νέων.

— Τῆ 2α Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱ. Ναῷ Ἁγίας Τριάδος Ἀμπελοκήπων.

— Τῆ ἐπομένῃ, 3ῃ Ἰουνίου, ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια τῶν Ἱ. Ναῶν Ἁγίας Βαρβάρας Δάφνης καὶ Ἁγίας Μαρίνης Θησείου.

Τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ὤμιλησεν εἰς συγκέντρωσιν τῶν Προϊσταμένων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱ. Ναῶν, γενομένην ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως.

— Τῆ 4ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Κασιματείου Κληροδοτήματος. Αὐθημερὸν παρεκάθησεν εἰς γεῦμα παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, δοθὲν πρὸς τιμὴν τῶν παρεπιδημούντων σπουδαστῶν τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Πατρῶν.

— Τῆ 5ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν Μητροπολίτην Ἀρμενίων κ. Γαζαριάν. Τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐδέχθη ὡσαύτως τὸν Κοσμητῶρα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Κονιδάρην, τὸν βουλευτὴν κ. Κ. Ράλλην καὶ τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Μ. Ἐκπαιδεύσεως κ. Δ. Μπαντούναν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος παρέστη ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρείᾳ εἰς ὁμιλίαν τοῦ Αὐστραλοῦ τ. Ὑπουργοῦ κ. Κλάιβ Ἐβαττ.

Τὸ ἑσπέρας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος παρέθεσε δεῖπνον πρὸς τιμὴν τοῦ ὡς ἄνω Αὐστραλοῦ ἐπισήμου, εἰς ὃ παρεκάθησαν καὶ οἱ κ. κ. Σ. Λοῦζιδης, Γ. Τερμετζῆς καὶ Μ. Παπαγεωργίου.

— Τῆ 6ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν κ. Ζαφειρίου, τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος. Ἐδέχθη ἐπίσης Ἐπιτροπὴν ἑνοριτῶν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Μεταμορφώσεως Μοσχάτου.

— Τῆ 7ῃ Ἰουνίου ἡ Α. Μακαριότης παρέστη ἐν τῷ Ὁδελῷ Ἀθηνῶν εἰς τὴν ἀπονομὴν τῶν πτυχίων εἰς τοὺς τελειοφοίτους σπουδαστὰς αὐτοῦ.

— Τῆ ἐπομένῃ, 8 Ἰουνίου, ὁ Μακαριώτατος ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Πάντων Καλλιθέας. Ἐν συνεχείᾳ παρέστη εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ Συλλόγου Δημοστανιτῶν.

— Τῆ 9ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρ-

χιεπίσκοπος μετέβη εις τὴν Βουλὴν καὶ ἐτέλεσεν Ἁγιασμόν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πρώτης συνεδρίας αὐτῆς.

Τῇ μεσημβρίᾳ ὁ Μακαριώτατος παρεκάθησεν εἰς γεῦμα παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ.

— Τῇ 10ῃ 'Ιουνίου τὴν Α. Μακαριότητα ἐπισκέφθησαν ὁ Πρεσβευτὴς κ. Παππᾶς καὶ ὁ Ἀρχιτέκτων κ. Λάσκαρις.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Α. Μακαριότητα προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π., ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐπισκέφθη τὸν ἀφιχθέντα εἰς Ἀθήνας Μακ. Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον.

— Τῇ 11ῃ 'Ιουνίου ἐ. ἔ. ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτης κ. Χρυσόστομος παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐστίας τῆς Ὁμάδος Ὁδηγῶν τοῦ ἐν Καλλιθέᾳ «Οἴκου Τυφλῶν».

— Τῇ 15ῃ 'Ιουνίου ἐ. ἔ. ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτης κ. Χρυσόστομος παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου εἰς τοὺς ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ Ἀ. Διεθνεῖς Ἀθλητικούς ἀγῶνας Ἀναπήρων καὶ Τυφλῶν Πολέμου καὶ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος ἀπένειμε τὸν Σταυρὸν τοῦ Πατριαρχικοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου εἰς τὸν κ. Θεόδωρον Μπατζόν, Γεν. Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ εἰς τὸν ἐν Καίρῳ Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Μητσιάλην.

— Τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην κατὰ τὴν εἰς Ρωσίαν μετάβασιν αὐτοῦ πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐορτάς τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας συνώδευσαν οἱ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίται Παρθένιος Κοϊνίδης, Ἀγαθάγγελος Ζαρφῆς, Βαρνάβας Φωταρῆς, Κάλλιστος Μουσικίδης καὶ ὁ Μ. Ὑπομνηματογράφος τοῦ Πατρ. Θρόνου Ἀλεξανδρείας κ. Θ. Μοσχονᾶς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ]

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύει εἰς τὸ ἄρτι ληφθὲν τεύχος τοῦ Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. τὸ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Χριστουγέννων ἐβρίτιον γράμμα τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιον. Εἰς τὸ ἴδιον τεύχος δημοσιεύεται καὶ τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὅποιαν ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Πατριάρχην Μόσχας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων ὁ Κοσμητῶρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεράσιμος Κονιδάρης.

— Τὸ περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας περιγράφει λεπτομερῶς τὸ μήνυμα καὶ τὴν χειροτονίαν εἰς ἐπίσκοπον τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ κ. Ἀντωνίου Μπλούμ, προϊσταμένου τοῦ ἐν Λονδίῳ Ρωσικοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μήνυμα καὶ τὴν χειροτονίαν, ἥτις ἐγένετο τὴν 30ῃν Νοεμβρίου 1957 εἰς τὸ Λονδίον, ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Ἀπαμείας κ. Ἰάκωβος, βοηθὸς τοῦ Ἐξάρχου Δυτικῆς Εὐρώπης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Κατὰ τὴν τέλεισιν τοῦ μηνύματος ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀντώνιος ἐξεφώνησε λόγον, εἰπὼν μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς: «Ἡ καρδιά μου εἶναι πλήρης βαθείας χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Πανιερώτατον Ἰάκωβον, Ἐπίσκοπον Ἀπαμείας, ὁ ὁποῖος τώρα παρίσταται εἰς τὸ μήνυμα, αὐριον δὲ καὶ εἰς τὴν καθιέρωσίν μου, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἶθε νὰ κατέλθῃ ἐπ' ἐμέ, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν του, ἡ εὐλογία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς

Κωνσταντινουπόλεως, Μητρὸς ὄλων τῶν νέων σλαυικῶν καὶ μαζ Ἐκκλησιῶν καὶ εἶθε ἡ συμμετοχὴ του ν' ἀποβῇ τρανὴ ἀπόδειξις τῆς ἀδιαρρήτου ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῇ πίστει, τοῖς μυστηρίοις καὶ τῇ ἀγάπῃ».

— Τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1957 ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐπισκευασθέντος τεραστίου ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς πόλεως Βιάσμα, ὁ ὁποῖος, κτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Μπόρις Γκοντούνοφ, ὑπέστη σοβαρὰς ζημίας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου.

— Τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1957 οἱ πιστοὶ τοῦ Λένινγκραντ ἐώρτασαν πανηγυρικῶς τὴν μνήμην τοῦ πολιούχου τῶν ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νέφσκυ.

— Ἀκολουθῶς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύει διάφορα ἐπιστημονικὰ ἄρθρα, τῶν ὁποίων σπουδαιότερα εἶναι 1) τὸ ἄρθρον τοῦ Π. Χαρλάμωφ περὶ τοῦ διασῆμου Ρώσου ἀναχωρητοῦ τοῦ 18' αἰῶνος Σεργίου Ραντονιέσκυ, ὁ ὁποῖος ἀπεκλήθη δικαίως δεύτερος πατὴρ τοῦ ρωσικοῦ μοναχισμοῦ. Ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου ἐκθέτει ἐν συνόψει τὴν κοινωνικὴν δράσιν τοῦ Σεργίου καὶ τῶν μαθητῶν του. 2) Τὸ ἄρθρον τοῦ Ν. Ἰβάνωφ περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν καὶ 3) Τὸ ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ Τ. Ποπόφ, ὁ ὁποῖος ἐκθέτει ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὴν ἐν Ρωσίᾳ ἐξέλιξιν τῆς Ἠθικῆς ὡς ἐπιστήμης, ἀπὸ τοῦ 12' αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τὴν 26ην Μαΐου ἐ. ἔ. συνήλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἠσχολήθη μετὰ πολλὰ ὀργανωτικά, οἰκονομικὰ καὶ ἄλλα ζητήματα.

— Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκέφθη τὴν 28ην Μαΐου τὸν στρατάρχην Τίτο. Εἰς τὴν προσφώνησιν του ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος ἠγαπήθη τὸν στρατάρχην Τίτο «διὰ τὴν κατανόησιν τῆς σημασίας καὶ τοῦ ρόλου τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους, τὸσον κατὰ τὸ παρελθόν ὅσον καὶ εἰς τὸ παρόν» καὶ διότι δεικνύει «πλήρη κατανόησιν τῶν ζητημάτων, ποὺ ἀφοροῦν τὴν Ἐκκλησίαν». Ἀκολουθῶς ὁ Πατριάρχης ὑπεγράμμισεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δρᾷ ἐλευθέρως καὶ ἀπροσκόπτως εἰς τὴν νέαν Γιουγκοσλαβίαν, ὅτι φροντίζει τοῦ στρατάρχου Τίτο ἐλύθη τὸ ζήτημα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ὁρθοδόξου κλήρου καὶ ὅτι ἔπραξε πολλὰ καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων. «Ἐπράξατε πολλὰ—εἶπεν ἐν συνεχείᾳ ὁ Πατριάρχης—καὶ διὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων εἰς τὴν Α. Δ. τῆς Μακεδονίας, ἡμεῖς δὲ ἐπιδιώκομεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ διευθετηθοῦν καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ ὅχι μόνον πρὸς ὄφελος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ ὀλοκλήρου τῆς Πατρίδος μας». Τέλος ὁ Πατριάρχης παρεκάλεσε τὸν στρατάρχην Τίτο ὅπως καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐπιδεικνύῃ τὴν αὐτὴν κατανόησιν πρὸς τὴν Σερβικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία διδάσκει καὶ θὰ διδάσκῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τῆς τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος.

Ὁ στρατάρχης Τίτο, ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν, ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησιν του διότι τὸν ἐπεσκέφθησαν τὰ μέλη τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπεγράμμισεν ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆς δεικνύει τρανῶς, ὅτι αἱ σχέσεις μεταξύ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας εἶναι πολὺ καλὰι. «Ἡμεῖς θὰ πράξωμεν τὸ πᾶν, ὅπως αἱ σχέσεις μεταξύ τῶν κρατικῶν ὀργάνων καὶ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας καταστοῦν ὅσον τὸ δυνατόν καλύτεραι. Νομίζω ὅτι ἡ συμβολὴ σας εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν σχέσεων αὐτῶν εἶναι σημαντικὴ δι' ἡμᾶς καὶ τὴν σοσιαλιστικὴν μας κοινότητα. Ἄν ἐν προκειμένῳ ὑπάρχουν ἀκόμη ὀρισμένα προβλήματα, νὰ εἰσθε βέλαιοι

«ὅτι θὰ σὰς βρηθῶμεν νὰ ἐπιλυθοῦν τὰ προβλήματα αὐτά. Θὰ ἤθελον νὰ λύσετε τὸ πρόβλημα τῆς Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναποκρίνεται καλύτερον εἰς τὰ συμφέροντα ὁλοκλήρου τῆς χώρας μας. Νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι θὰ τύχετε πλήρους ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους μας».

— Ἐκυκλοφόρησε τὸ ἀ' τεῦχος τοῦ ἐπιστημονικοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ «Pravoslavna misao» τοῦ Σουλῶγου τῶν Ὁρθόδοξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας, τὸ ὁποῖον περιέχει διάφορα ἄρθρα, πλουσιωτάτην εἰδησεογραφίαν ἀπὸ τὴν ζῶν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ βιβλιογραφικὸν δελτίον. Ἐκ τῶν δημοσιευμένων ἄρθρων ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι 1) τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ὁδὸς μας» ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ Μίλαν Ράντεκα, ὁ ὁποῖος προβαίνει ἐπιτυχῶς εἰς φιλοσοφικὴν ἀνασκόπησιν τῆς παγκοσμίου πνευματικῆς καταστάσεως καὶ εἰς τὴν χάριξιν τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἀκολουθῆ σήμερον ὁ Χριστιανισμὸς καὶ γενικώτερον ἡ Ὁρθόδοξία 2) τὸ ἄρθρον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Στεφάνου Ἰλκιτς «Περὶ τῆς πνευματικῆς ἰσορροπίας εἰς τὴν ζῶν τῶν Χριστιανῶν» καὶ 3) τὸ λίαν ἐπίκαιρον ἄρθρον τοῦ πρώην τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου Ντούσαν Γκλούματς «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν». Ὁ καθηγητὴς Γκλούματς, εἰς ἕκ τῶν πλείον ἐνεργῶν ἀναμιχθέντων εἰς τὴν λεγομένην Οἰκουμενικὴν κίνησιν, ἐκθέτει δι' ὀλίγων τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ τὰς μέχρι τοῦδε περὶ πλόκους σχέσεις τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πρὸς αὐτό. Ἡ γνώμη τοῦ καθηγητοῦ Γκλούματς εἶναι, ὅτι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν πρέπει νὰ συνεργάζωνται ἐνεργῶς μετ' ὁ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν. «Αὐτὸ δὲν σημαίνει, λέγει, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγεται κάθε ἐπαφὴ μετ' ὁ προτεσταντικὸν κόσμον. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ποτὲ δὲν λησμονεῖ τοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ σωθοῦν καὶ νὰ ἔλθουν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀλήθειας (Α' Τιμ. 2, 4). Καὶ αὕτη ποτὲ δὲν ἔλελει καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποκορύψῃ τοὺς ἀναζητοῦντας τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς αὐτήν. Διὰ τοῦτο αὕτη δύναται νὰ διεξάγῃ συνομιλίαν, πρὸς διάδοσιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀδελφότητος μετὰ τῶν λαῶν, πρωτίστως μετ' ὁ πλανώμενους καὶ ἐκπεσόντας ἀπ' αὐτήν, καὶ δὴ πολὺ διαλλακτικῶς, μετ' ἀγάπην, «πρὸς ὄφελος τῶν πολλῶν», ὡς λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος εἰς τὸν ἀ' κανόνα του· ἀλλ' ἂν οἱ πλανώμενοι ἐξακολουθήσουν νὰ ἐμμένουν εἰς τὴν πλάνην τῶν καὶ νὰ τὴν θεωροῦν ὡς ἀλήθειαν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει καθόλου νὰ διατηρῆ κοινωνίαν τινὰ μετ' αὐτῶν, πολὺ δὲ ὀλιγότερον ἐν προσευχαίς ἢ λειτουργικῆν καὶ μυστηριακὴν τοιαύτην. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰς παμπροτεσταντικὰς διασκέψεις καὶ συνέδρια, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν διεξάγονται συνομιλίαι πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς πραγματικῆς ἀλήθειας, ἀλλ' ἐπιδιώκονται τελείως ἄλλοι σκοποί, δὲν δύναται νὰ μετέχουν Ὁρθόδοξοι Ἀρχιερεῖς παρὰ μόνον λαϊκοὶ θεολόγοι, κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν προκειμένῳ ὁρθῶς ἔπραξεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, λαβοῦσα τοιαύτην ἀπόφασιν, οὕτω δὲ πρέπει νὰ πράττουν καὶ ὅλοι αἱ ἔλλαϊ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι. Αὐταὶ πρέπει κατὰ πρῶτον λόγον νὰ ἐπιδιώκουν ὅπως μετὰ τῶν αὐτῶν, κλάδων τῆς Μιάς Ἐκκλησίας, ἀναπτυχθῆ ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερα ἀμοιβαία συνεργασία ἐν πνεύματι τῆς πραγματικῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἀφοῦ ἀπορρίψουν ὅλα τὰ πολιτικο-εθνικο-σωβινιστικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν μετὰ τῶν διαφωνίας, διχόνοιαν, προστριβὰς, ἀνταγωνισμὸν καὶ φιλονικίαν. Αὐταὶ πρέπει νὰ δημιουργήσουν μετὰ τῶν πραγματικῶν ὁρθόδοξων οἰκουμενισμῶν καὶ πραγματικῆν ἐνότητά τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆ βάσει τῆς ἰσοτιμίας, τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς μὴ ἀναμίξεως εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέ-

σεις τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, μελῶν τοῦ ἐνός Σώματος τοῦ Χριστοῦ». Τὸ ἄρθρον τοῦ καθηγητοῦ Γκλούματς ἔχει πολεμικὸν χαρακτήρα. Εἰς πλείστα σημεῖα περιέχει ἀρκετὰς ὀξείας ἐκφράσεις ἐναντίον ἐνίων ὁρθόδοξων θεολόγων καὶ μητροπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι φρονοῦν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρέπει νὰ συνεργάζεται ἐνεργῶς ὡς μέλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Τὸ περιοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας «Τσερκόβεν Βέστνικ», εἰς τὸ φύλλον τοῦ τῆς 2ης Μαρτίου ἐ. ἐ. ἀναδημοσιεύει ἀπὸ τὴν «Ἐκκλησίαν» τὰ τῆς χειροτονίας τοῦ Μητροπολίτου Παραμυθίας κ. Τίτου.

— Τὴν 15ην Μαρτίου ἐ. ἐ. ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἐξαπέλυσεν ἐγκύκλιον πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐφημερίους, διὰ τῆς ὁποίας καθορίζεται ἐν γεν. καὶς γραμμαῖς τὸ περιεχόμενον καὶ ὁ τρόπος τοῦ κηρύγματος. Κατὰ τὴν ἐν λόγω ἐγκύκλιον, ὁ ἱερεὺς πρέπει νὰ κηρύττῃ πάντοτε τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἦτοι τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ τὴν περὶ πίστεως, ἀγάπης καὶ ἀγαθοῦ διδασκαλίαν Του, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν. Ὁ ἱερεὺς ὀφείλει νὰ ἀποφεύγῃ ἐπιμελῶς τὴν κατάχρησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς θρησκείας χάριν πολιτικῶν σκοπῶν, νὰ ἐκτιμᾷ θετικῶς τὰς μέχρι τοῦδε σημειωθείσας οἰκονομικὰς ἐπιτυχίας, ἐξαίρων τὴν βεβιασμένην ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τοῦ ὀλιγῶν καὶ πνευματικῶν πολιτισμοῦ, νὰ ὑποβοηθῆ λόγῳ καὶ ἔργῳ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν κολλεκτιβιστικῶν συνεταιρισμῶν, νὰ κηρύττῃ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην, νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ κινήματος ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ νὰ ἐκθέτῃ θετικῶς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀληθείας, ἀποφεύγων τὴν πολεμικὴν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν 12ην τρέχοντος ἤρξατο εἰς τὰς Βερσαλλίας ἡ Κοινωνικὴ Ἑβδομάς τῆς Γαλλίας μετ' ὁ κύριον θέμα: «Ἡ ἐκπαίδευσις, κοινωνικὸν πρόβλημα».

— Ἐτέθησαν εἰς τὸν πίνακα τῶν ἀνηγορευμένων βιβλίων (Index) τὰ μυθιστορήματα τῆς νεαρᾶς Γαλλίας συγγραφέως Φρανσουάξ Σαγκάν.

— Ἐκυκλοφόρησε δευτέρῃ ἔκδοσιν τῆς ἰταλικῆς ἐγκυκλοπαιδείας περὶ Μαρσιολογίας, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Θεοτόκος».

— Κατὰ πληροφορίας, μεταδοθείσας ἐκ Λονδίνου, ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ Β' καὶ ὁ Πρίγκιψ Φίλιππος τοῦ Ἐδιμβούργου, κατὰ τὴν εἰς Ἱταλίαν μετὰ τῶν τῶν, θὰ γίνον ἐπισήμως δεκτοὶ ὑπὸ τῆς Α. Ἀγιότητος Πάπα Πίου ΙΒ'.

— Ὁ Καθολικὸς ἱερομόναχος Μάριος ἐξ Ἀμπὶ Ἀδδὶ ἐπεσκέφθη τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αἰθιοπίας Χαϊλέ Σελασιέ Α' καὶ προσέφερεν εἰς αὐτὸν τὰ προσφάτως ἐκδοθέντα συγγράμματα του «Ἡ διδασκαλία τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεως» καὶ «Ἡ εὐλάβεια τοῦ αἰθιοπικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Παναγίαν».

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Τὸ Παγκόσμιον Συνέδριον τῶν «Συνδέσμων Νεολαίας διὰ τὸν ἀποφασιστικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν Χριστιανισμὸν» («Jugendbünde für entschiedenes Christentum») θὰ συνέλθῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀπὸ 23 μέχρι 27 Ἰουλίου 1958 ἐν Frankfurt τῆς Γερμανίας.

— Καθ' ὁ ἀναγράφουν τὰ χριστιανικὰ περιοδικὰ τῆς Γερμανίας, τὸ «διακονικὸν ἔτος» («das diakonische Jahr») ἐν Γερμανίᾳ εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἐκατοντάδες νεανίδων προσήλθον εἰς τοὺς οἴκους διακονισσῶν, διὰ νὰ ἐκπαιδευθοῦν καὶ νὰ ἐργασθοῦν ἐπὶ ἐν ἔτος εἰς τοὺς τομεῖς τῆς γυναικείας διακονίας

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἐν τῷ 'Ιερῷ Ναῷ Ζωοδόχου Πηγῆς Χατζηκυριακείου Πειραιῶς ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς 'Εφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημερικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

'Εν 'Αθῆναις, τῇ 30ῇ Μαΐου 1958

† 'Ο 'Αθηνῶν Θεόκλητος.

'Ι. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46,47 καὶ 63 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Διακόνου τῆς ἐνορίας τοῦ 'Ι. Ναοῦ 'Αγίου Μηνᾶ Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς διακονικῆς θέσεως.

'Εν Θεσσαλονικῇ τῇ 3ῃ 'Ιουνίου 1958

† 'Ο Θεσσαλονικῆς Παντελεήμων

'Ι. Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46,47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Μαστρογιανναίοις 'Ι. Ναοῦ 'Αγίου Γεωργίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

'Εν Κύμῃ τῇ 3 'Ιουνίου 1958

† 'Ο Καρυστίας καὶ Σκύρου Χρυσόστομος.

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων

καὶ χριστιανικῆς κοινωνικῆς προνοίας. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔμειναν τόσον ἱκανοποιημένοι ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ὥστε ἐξέλεξαν ὡς ἰσόβιον ἐργασίαν τὴν ἐργασίαν τῆς διακονίσης.

— Ἐσχάτως γίνεται ἐκστρατεία, ἵνα εἰς τὸ ἔργον τῆς «Εὐαγγελικῆς κοινωνικῆς ἐργασίας» ὑπάρχῃ ὅσον τὸ δυνατόν πλέον χριστοκεντρικὸν καὶ ἱεραποστολικὸν πνεῦμα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατὰ τὴν διάρκειαν ἀνασκαφῶν εἰς Γαλιθαίαν πλησίον τῶν ἀκτῶν τοῦ Σαβεί Σῶν ἀνεκαλύφθη Βυζαντινὴ Ἐκκλησία τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου (306 - 337).

46,47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Καληκρί Σκύρου 'Ι. Ναοῦ 'Αγίου Μηνᾶ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

'Εν Κύμῃ τῇ 5 'Ιουνίου 1958

† 'Ο Καρυστίας καὶ Σκύρου Χρυσόστομος.

'Ι. Μητρόπολις Δράμας

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46,47 καὶ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200]1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων ἐν τοῖς 'Ι. Ναοῖς: 1) 'Αγ. Τριάδος Δράμας, καὶ τῶν Κοινοτήτων 1) 'Αγορᾶς, 2) Μαυροβάτου, 3) Πολυμερίου, 4) Βαθυλάκκου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἐν λόγω θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Δράμῃ τῇ 26ῃ Μαΐου 1958

† 'Ο Δράμας Γεώργιος.

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46,47 καὶ 48 τοῦ Α. Νόμου 2200]40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς 'Ι. Μητροπολιτικῷ Ναῷ «Εἰσοδίων Θεοτόκου», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Δράμῃ τῇ 5ῃ 'Ιουνίου 1958

† 'Ο Δράμας Γεώργιος.

'Ι. Μητρόπολις Φλωρίνης Ἀλμωπίας καὶ Ἐορδαίας

'Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200]1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς καὶ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 50 τῆς κωδικοποιήσεως. Ἐνοριακῆς Νομοθεσίας καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ «'Αγίου Γεωργίου» τῆς Ἐνορίας Ριζοχωρίου - Ἀλμωπίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά των, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου 'Εφημερίου.

'Εν Φλωρίνῃ τῇ 6ῃ 'Ιουνίου 1958

† 'Ο Φλωρίνης - Ἀλμωπίας καὶ Ἐορδαίας Βασίλειος.

'Ι. Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας Μοναστηρίου καὶ Καλαμίας τακτικοῦ 'Εφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλο-

'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρός τόν 'Αρχιμ. Κωνσταντίνον Παπαλουκᾶν
(ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τοῦ 'Επισκοπικοῦ δικαστηρίου καί εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς τήν 4ην 'Ιουλίου, ἡμέραν Παρασκευῆν καί ὥραν 12 μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ τῇ δι' ἡν διεξήχθη ἔνορκος ἀνάκρισις ἐναντίον σου, κατηγορίᾳ.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καί ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

'Εν 'Αθήναις τῇ 4 'Ιουνίου 1958

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ 'Επισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Κερνίτσης Χρυσόστομος

μένους νά καταλάβωσι τήν θέσιν ταύτην καί ἔχοντες τά νόμιμα καί κανονικά προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τό περιοδικόν «'Εκκλησία», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπό τοῦ ἀρθροῦ 48 'Αναγκαστικοῦ Νόμου 2200 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καί 'Εφημερίων», προβλεπόμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τήν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Αἴγιον τῇ 7ῃ 'Ιουνίου 1958

† Ὁ Καλαβρῦτων καί Αἰγιαλείας Γεώργιος.

'Ιερὰ Μητρόπολις 'Ελασσῶνος

'Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46,47 καί 48 τοῦ 'Αν. Νόμου 2200]40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καί 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν 'Εφημερίων τῶν ἐνοριῶν 1) 'Αγ. Τριάδος Φλαμπουρού, 2) 'Αγ. Νικολάου Καρυᾶς καί 3) 'Αγ. Μαρτίνης Σαρανταπόρου, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ νόμιμα καί κανονικά πιστοποιητικά, προκειμένου νά προβῶμεν εἰς τήν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων.

'Εν 'Ελασσῶνι τῇ 20ῇ Μαΐου 1958

† Ὁ 'Ελασσῶνος 'Ιάκωβος.

'Ι. Μητρόπολις 'Αττικῆς καί Μεγαρίδος

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καί 'Εφημερίων» τοῦ Νόμου 2200]1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ τε κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τήν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Νέοις Λιόσις 'Ι. Ναοῦ 'Αγίας Αἰκατερίνης, ὅπως ἐντός μηνός ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπό τοῦ Νόμου ὡς ἄνω ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων. Δεκτοὶ θὰ γίνωσιν οἱ ἔχοντες προσόντα τῆς Α' κατηγορίας ἢ τουλάχιστον τῆς Β' τοιαύτης.

'Εν Κηφισῷ τῇ 11ῃ 'Ιουνίου 1958

† Ὁ 'Αττικῆς καί Μεγαρίδος 'Ιάκωβος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

'Επισκόπου Θωμακοῦ Χρυσοστόμου, 'Η Προσευχή. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς α' 'Εκκλησίας». 'Αθήναι 1958. Σελ. 20.

'Αρχιμ. 'Ιερωνύμου Κοτσώνη, δ. Θ., 'Η πολιτικὴ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ἐναντι τῶν Χριστιανῶν. 'Ανάτυπον ἐκ τοῦ ΝΒ' Τόμου τῆς «Νέας Σιών». 'Εν 'Ιεροσολύμοις 1957. Σελ. 52.

Τοῦ αὐτοῦ, Περὶ τοῦ κύρους τῆς 'Ιερωσύνης τῶν 'Αγγλικανῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας», Τόμος ΚΗ', 1957. 'Αθήναι 1958. Σελ. 47.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, δ. Θ., Καθηγητοῦ τοῦ Κολεγίου 'Αθηνῶν, 'Η ἐν τοῖς σχολείοις καλλιέργεια τοῦ ἡθους τῶν μαθητῶν (Ζητήματα τῆς θεωρίας τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς). 'Ανάτυπον ἐκ τοῦ Δελτίου α' 'Εκκλησίας». 'Εν 'Αθήναις 1957. Σελ. 14.

Τοῦ αὐτοῦ, 'Η λειτουργικὴ μὀρφωσις καί ἀγωγή (Συμβολὴ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς). 'Ανάτυπον ἐκ τοῦ Δελτίου α' 'Εκκλησίας». 'Εν 'Αθήναις 1958. Σελ. 46.

'Αδελφότητος Θεολόγων ἢ «Ζωή», 'Υστερα ἀπὸ τὴ φασιά. 'Αθήναι 1958. Σελ. 149.

'Επιφανίου Ι. Θεοδοροπούλου, 'Απαγορεύει ὁ Κύριος ὅπως οἱ Κληρικοὶ προσαγορεύωνται «Πατέρες»; ('Απάντησις εἰς «'Εδαγγελικοὺς» καί Θ. Λαναράν). 'Εκδοσις Β' ἐπηξημένη. 'Εν Καλάμιας 1958. Σελ. 36.

'Αρχιμ. Κυπριανοῦ Παπαδοπούλου, 'Απὸ τὴν πηγὴν τοῦ Βυζαντινοῦ.—'Οδοιπορικόν. 'Αλεξάνδρεια 1958. Σελ. 37.

'Αχιλλέως Καλευρᾶ, Μπροστά στὸ θέαμα τῆς ἐποχῆς. 'Εσσαλονίκη 1958. Σελ. 84.

'ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΝΤΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ 'Αθηνῶν **ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ**

† Ὁ 'Αττικῆς καί Μεγαρίδος **ΙΑΚΩΒΟΣ**

† Ὁ Βεργίας καί Ναούσης **ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

'Ο νέος 'Υπουργὸς 'Εθν. Παιδείας καί Ὁρθοσκευμάτων παρὰ τῇ 'Ιερᾷ Συνόδῳ.

Σεβ. Μητροπ. Σάμου Εἰρηναίου, 'Η λειτουργικὴ ζωὴ τῆς 'Ορθοδοξίας ἢ ἐξέχουσα φυσιογνωμία τῆς.

'Ιωάννου Καρμίρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, 'Εκ τῆς 'Εκκλησιολογίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (Συνέχεια).

Μητρ. Μεσσηνίας Πολυκάρπου (†), Αἱ παραβολαὶ τῶν ταλάντων καί δέκα παρθένων (Συνέχεια).

Πρωτερέως Νικολάου Παπαδοπούλου, Μονῆς 'Αγίων Θεοδώρων ('Επισκοπῆς Κερνίκης) 'Εθνικαὶ ἐκδουλεύσεις.

Παρατηρήσεων στήλη.

'Εκκλησιαστικά Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Βιβλιογραφία.

'Υπεύθυνος Τυπογραφείου: **ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ**

'Εκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. 'Εν 'Αθήναις. 'Ιασιῶ 1.